Pecyn Dogfen Cyhoeddus

Cyngor sir ddinbych denbighshire County Council

At: Gadeirydd ac Aelodau'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau

Dyddiad: Dydd Iau, 7 Rhagfyr 2023

Rhif Union: 01824 712554

ebost: democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Gynghorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **PWYLLGOR CRAFFU PARTNERIAETHAU, DYDD IAU, 14 RHAGFYR 2023** am **10.00 am YN SIAMBR Y CYNGOR, NEUADD Y SIR, RHUTHUN A THRWY GYNHADLEDD FIDEO**.

Yn gywir iawn

G Williams
Swyddog Monitro

AGENDA

RHAN 1 – GWAHODDIR Y WASG A'R CYHOEDD I FOD YN BRESENNOL YN Y RHAN HON O'R CYFARFOD

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGANIADAU O FUDDIANT (Tudalennau 3 - 4)

Aelodau i ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu sy'n rhagfarnu ag unrhyw fusnes a nodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 PENODI IS-GADEIRYDD (Tudalennau 5 - 6)

Penodi Is-Gadeirydd ar gyfer y Pwyllgor am weddill y flwyddyn ddinesig 2023/24.

4 MATERION BRYS FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Hysbysiad o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys yn unol ag Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

5 **COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF** (Tudalennau 7 - 16)

Derbyn cofnodion y Pwyllgor Craffu Partneriaethau a gynhaliwyd ar 26 Hydref 2023 (copi'n amgaeedig).

6 **GOSOD LEFELAU RHENT FFORDDIADWY** (Tudalennau 17 - 36)

Ystyried Adroddiad gan yr Uwch Swyddog Strategaeth - Cynllunio Strategol a Thai, ar Osod Lefelau Rhent Fforddiadwy.

7 **RHAGLEN WAITH ARCHWILIO** (Tudalennau 37 - 58)

Ystyried adroddiad gan y Cydlynydd Craffu (copi ynghlwm) yn gofyn am adolygiad o raglen gwaith i'r dyfodol y pwyllgor a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau am faterion perthnasol.

8 **ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR PWYLLGOR**

Cael y wybodaeth ddiweddaraf gan gynrychiolwyr y Pwyllgor ar Fyrddau a Grwpiau amrywiol y Cyngor

AELODAETH

Y Cynghorwyr

Y Cynghorydd Joan Butterfield
(Cadeirydd)

Jeanette Chamberlain-Jones
Kelly Clewett
Pauline Edwards
Bobby Feeley
Brian Jones
Terry Mendies
Raj Metri
Arwel Roberts
David Williams
Elfed Williams

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a'r Llyfrgelloedd
Cynghorau Tref a Chymuned

DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000

Cod Ymddygiad Aelodau

DATGELU A CHOFRESTRU BUDDIANNAU

Rwyf i, (enw)	
*Aelod /Aelod cyfetholedig o *(*dileuer un)*	**Cyngor Sir Ddinbych**

YN CADARNHAU fy mod wedi datgan buddiant ***personol / personol a sy'n rhagfarnu** nas datgelwyd eisoes yn ôl darpariaeth Rhan III cod ymddygiad y Cyngor Sir i Aelodau am y canlynol:-
*(*dileuer un)*

Dyddiad Datgelu:	
Pwyllgor (nodwch):	
Agenda eitem	
Pwnc:	
Natur y Buddiant: *(Gweler y nodyn isod)**	
Llofnod	
Dyddiad	

Noder: Rhowch ddigon o fanylion os gwelwch yn dda, e.e. 'Fi yw perchennog y tir sy'n gyfagos i'r cais ar gyfer caniatâd cynllunio a wnaed gan Mr Jones', neu 'Mae fy ngŵr / ngwraig yn un o weithwyr y cwmni sydd wedi gwneud cais am gymorth ariannol'.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Swydd Ddisgrifiad ar gyfer aelod, Cadeirydd ac Is-Gadeirydd Craffu

(fel a nodir yng Nghyfansoddiad y Cyngor)

Rôl: **Aelod Pwyllgor Craffu /Cadeirydd**
Cyflog: Band 3 (Cadeirydd yn unig)

Sylwch: Mae'r eitemau sydd wedi'u hamlygu'n benodol i rôl y Cadeirydd (ac yn ei (h)absenoldeb yr Is-Gadeirydd)

1. PRIF GYFRIFOLDEBAU

- I'r Cyngor Llawn

2. PWRPAS Y RÔL

- Darparu arweinyddiaeth a chyfeiriad.
- Cymryd rhan yn llawn yng ngweithgareddau'r Pwyllgor Craffu, datblygu a chyflwyno ei raglen waith ac yn unrhyw grwpiau gorchwyl a gorffen cysylltiedig.
- Cynorthwyo wrth ddatblygu a monitro effaith polisi'r Cyngor.
- Gwneud y gweithredwr yn gyfrifol, monitro perfformiad a chyflwyno gwasanaethau a herio penderfyniadau trwy'r trefniadau galw i mewn lle bo hynny'n briodol.
- Datblygu blaenraglen waith y pwyllgor.
- Adrodd ar gynnydd yn erbyn y rhaglen waith i'r Cyngor ac i bobl eraill fel sy'n briodol.
- Rheoli cyfarfodydd yn hyderus ac yn effeithiol i hwyluso cynhwysiant, cyfranogiad a gwneud penderfyniadau clir gan sicrhau bod amcanion y cyfarfod yn cael eu diwallu, ac y glynir wrth y cod ymddygiad, rheolau sefydlog a gofynion sefydliadol eraill.
- Gweithredu fel canolbwynt cysylltu rhwng y cyngor, y gymuned a chyrff allanol mewn perthynas â'r swyddogaeth craffu.
- Annog cyfraniadau effeithiol gan holl aelodau'r pwyllgor yn y pwyllgor a'r grwpiau gorchwyl a gorffen.
- Asesu perfformiadau unigol a chyfunol yn y pwyllgor a chysylltu â'r Arweinydd Grŵp perthnasol i symud cyfleoedd hyfforddi a datblygu yn eu blaenau.
- Diwallu cyfrifoldebau rôl yr aelod etholedig.

3. GWERTHOEDD a DISGWYLIADAU

- Ymroi i werthoedd Cyngor Sir Ddinbych a'r gwerthoedd canlynol mewn swydd gyhoeddus:

  - Balchder
  - Hygrededd
  - Parch

- Undod
- Mynychu pob cyfarfod perthnasol.
- Cynnal materion yn electronig, h.y. cyfarfodydd a chyfathrebu, lle bo'n bosibl yn y Cyngor.
- Mynychu hyfforddiant gorfodol fel y dynodwyd yn y cod ymddygiad a'r cyfansoddiad.
- Cymryd rhan mewn adolygiad datblygu blynyddol i wella'n barhaus perfformiad yr aelod a'r Cyngor.
- Esbonio a chyfrif am berfformiad personol fel Cynghorydd Sir yn rheolaidd, yn enwedig trwy gyhoeddi Adroddiad Blynyddol ar wefan y Cyngor.

PWYLLGOR CRAFFU PARTNERIAETHAU

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau a gynhaliwyd yn yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun a thrwy gynhadledd fideo, Dydd Iau, 26 Hydref 2023 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr- Joan Butterfield (Cadeirydd), Jeanette Chamberlain-Jones, Kelly Clewett, Pauline Edwards, Brian Jones, Terry Mendies, Arwel Roberts, David Williams ac Elfed Williams

Aelod Arweiniol- Roedd Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau, y Cynghorydd Rhys Thomas yn bresennol ar ôl cael gwahoddiad gan y Pwyllgor.

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol - Llywodraethu a Busnes (GW), Pennaeth Gwasanaethau Cefnogi Corfforaethol - Perfformiad, Digidol ac Asedau (HVE), Rheolwr Tîm Cynllunio Strategol (NK), Rheolwr Partneriaeth Diogelwch Cymunedol (ST), Cydlynydd Craffu (RE), a Gweinyddwyr Pwyllgor (SJ a NH).

Cynrychiolydd Heddlu Gogledd Cymru: Kevin Smith (KS), Arolygydd Rhanbarth ar gyfer eitemau busnes rhif 5 a 6.

1 YMDDIHEURIADAU

Cafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cynghorydd Bobby Feeley.

Derbyniwyd ymddiheuriadau hefyd gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Gwasanaethau Cymdeithasol ac Addysg, Nicola Stubbins. Roedd Gary Williams, Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes felly'n bresennol fel ymgynghorydd y Tîm Gweithredol Corfforaethol i'r Pwyllgor.

Rhoddwyd gwybod i'r Pwyllgor fod y Cynghorydd Peter Scott wedi rhoi'r gorau i'w swydd ar y Pwyllgor er mwyn cyflawni ei rôl fel Is-gadeirydd y Cyngor Sir, yn dilyn marwolaeth Cadeirydd etholedig y Cyngor, y diweddar Gynghorydd Peter Prendergast. Roedd y Cynghorydd Brian Jones wedi cael ei benodi gan Grŵp y Ceidwadwyr yn lle'r Cynghorydd Scott fel un o'i gynrychiolwyr ar y Pwyllgor. O ganlyniad i ymddiswyddiad y Cynghorydd Scott, roedd swydd Is-gadeirydd y Pwyllgor yn wag. Fodd bynnag, gan fod yr hysbysiad am y newid mewn aelodaeth wedi cael ei dderbyn ar ôl cyhoeddi rhaglen fusnes y cyfarfod, byddai eitem i benodi Is-gadeirydd yn cael ei chynnwys ar raglen Rhagfyr 2023 y Pwyllgor.

Diolchodd Gadeirydd y Pwyllgor i'r Cynghorydd Peter Scott am ei waith diwyd fel Is-gadeirydd ac am ei gefnogaeth iddi hi fel Cadeirydd. Croesawodd y Cynghorydd Jones fel aelod o'r Pwyllgor hefyd.

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Ni ddatganwyd unrhyw gysylltiad personol na chysylltiad personol oedd yn peri rhagfarn.

3 MATERION BRYS FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Ni chodwyd unrhyw eitemau brys gyda'r Cadeirydd na'r Cydlynydd Craffu cyn dechrau'r cyfarfod

4 COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Partneriaethau a gynhaliwyd ddydd Iau, 14 Medi 2023. Felly:

<u>Penderfynwyd</u>: y dylid derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 14 Medi 2023 fel cofnod gwir a chywir o'r gweithrediadau.

<u>Materion yn codi:</u>

Tudalen 9, eitem 4, 'Prosiect Ysbyty Cymunedol Gogledd Sir Ddinbych; - cadarnhaodd y Cydlynydd Craffu fod ymholiadau wedi'u gwneud â'r Swyddog Monitro ynghylch p'un a oedd unrhyw reolau statudol yn bodoli i gymell Gweinidogion Llywodraeth Cymru i ymateb i achosion busnes neu ddod o hyd i geisiadau o fewn amserlen benodol. Rhoddodd y Swyddog Monitro wybod nad oedd yn ymwybodol o unrhyw amserlenni statudol o'r fath yn ymwneud â'r materion hyn.

Cyn symud ymlaen i'r eitemau nesaf, rhoddodd y Cydlynydd Craffu wybod i aelodau:

Y byddai'r Pwyllgor yn trafod yr eitemau busnes canlynol, sef eitemau busnes 5 a 6, yn ei rinwedd fel Pwyllgor Craffu Trosedd ac Anhrefn dynodedig y Cyngor, yn unol ag adrannau 19 a 20 Deddf yr Heddlu a Chyfiawnder 2006.

5 DIWEDDARIAD BLYNYDDOL 2022/23 Y BARTNERIAETH DIOGELWCH CYMUNEDOL

Croesawodd y Cadeirydd yr Aelod Arweiniol a'r swyddogion i'r cyfarfod. Cyflwynodd y Cydlynydd Craffu bob swyddog a oedd yn bresennol yn y cyfarfod.

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau, y Cynghorydd Rhys Thomas Adroddiad Blynyddol blynyddol y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol (CSP) ar gyfer 2022/23. Croesawodd gynrychiolydd Heddlu Gogledd Cymru, yr Arolygydd Rhanbarthol Kevin Smith, i'r cyfarfod a oedd yn bresennol ar gais y Pwyllgor. Atgoffodd yr Aelodau ei bod yn ofyniad statudol i gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Pwyllgor.

Diolchodd Pennaeth y Gwasanaeth Cefnogaeth Gorfforaethol: Perfformiad, Digidol ac Asedau i'r Aelod Arweiniol am y cyflwyniad ac ehangodd drwy ddweud bod yr adroddiad wedi disgyn o dan Adran 6 o'r Ddeddf Anhrefn Trosedd er mwyn paratoi adroddiad blynyddol, er mwyn dangos cyflawniadau'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol Lleol.

Cyflwynodd Sian Taylor, Rheolwr y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol i'r Pwyllgor. Bu Sian yn gweithio i Gyngor Sir Ddinbych a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

Cynhwyswyd tair elfen yn yr adroddiad. Dyma'r rhai:

- Edrych ar y flwyddyn flaenorol, i ddarparu diweddariad perfformiad ac ystadegau trosedd.
- Darparu gwybodaeth ar gyfer y flwyddyn gyfredol 2023/24.
- Darparu gwybodaeth am gyllid a chyllid Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Conwy a Sir Ddinbych.

Amlygwyd i'r Aelodau bod yr adnoddau ar gyfer y CSP yn gyfyngedig iawn. Diolchodd y Pennaeth Gwasanaeth iddi i Sian a'r swyddogion am y gwaith a wnaed dan gyfyngiadau adnoddau cyfyngedig.

Diolchodd y Rheolwr Partneriaeth Diogelwch Cymunedol i'r Pwyllgor am ei gwahodd i gyflwyno'r papur. Tywysodd aelodau i atodiad 1 a oedd yn manylu ar yr adroddiad perfformiad ar gyfer Ebrill 2022-Mawrth 2023 ar gyfer Sir Ddinbych. Atgoffwyd yr aelodau bod 3 maes blaenoriaeth yn cael eu monitro. Gyda nodau penodol i'w cyflawni. O'r tri phrif faes gwaith blaenoriaeth ar gyfer y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol ddiwedd mis Mawrth 2023 roedd dau yn dderbyniol ac roedd y trydydd yn dda. Roedd y rheswm pam fod dau wedi cael eu pennu fel rhai derbyniol wedi digwydd oherwydd cynnydd yn nifer y lladrad a'r trin, troseddau cerbydau, troseddau rhywiol a'r gyfradd aildroseddu ieuenctid. Nodwyd bod gostyngiad ym mhob math arall o droseddau wedi'u cofnodi.

Cafwyd crynodeb byr o bob blaenoriaeth. Y flaenoriaeth gyntaf oedd cydweithio fel partneriaeth i leihau trosedd ac anhrefn. Roedd gwaith ar droseddau yn seiliedig ar ddioddefwyr a materion yn y gymuned wedi digwydd. Cyfarfu cynrychiolwyr o bartneriaid o'r ardaloedd hynny i drafod pryderon a chytuno ar weithredoedd. Anogodd swyddogion gymryd rhan yn y Cynadleddau Asesu Risg Amlasiantaethol a oedd yn trafod y cam-drin domestig lefel uchel er mwyn rhoi camau lliniaru ar waith i ddiogelu unigolion.

Roedd yr ail flaenoriaeth yn canolbwyntio ar gydweithio i leihau lefel aildroseddu. Roedd gweithio mewn partneriaeth â'r Heddlu a'r Gwasanaeth Prawf yn hanfodol er mwyn i'r flaenoriaeth hon ddatblygu. Rhoddwyd gwybod i'r aelodau am grŵp troseddau cyfundrefnol traws-sirol a oedd yn grŵp partneriaeth a gyfarfu'n fisol i drafod materion fel troseddau Llinellau Sirol a ffyrdd o fynd i'r afael â throseddau cyfundrefnol yn yr ardal.

Roedd y drydedd flaenoriaeth yn edrych ar y blaenoriaethau lleol a rhanbarthol. Cynhaliwyd cydweithio pan oedd angen rheoli ymddygiad gwrthgymdeithasol. Yn aml, daeth y CSP â thimau at ei gilydd i drafod unrhyw waith ar y cyd a fyddai o fudd i bartneriaid a chymunedau.

Parhaodd y gwaith ar y cyd i godi ymwybyddiaeth o gam-drin domestig a cham-drin rhywiol. Gan gynnwys datganiadau i'r wasg a mentrau fel goleuo tirnodau lleol mewn gwyn i ddarparu gweledol i ymgysylltu ag unigolion a chodi ymwybyddiaeth. Roedd cydweithwyr yn y trydydd sector yn aml yn mynychu clybiau chwaraeon i annog diwrnod y rhuban gwyn i gael cefnogaeth i drais domestig nad oedd yn dderbyniol.

Rhoddwyd rhagor o fanylion i'r aelodau ynghylch rhai o'r meysydd ystadegau allweddol a nodwyd yn y papurau. Cafodd yr aelodau eu harwain at y data ynghylch aildroseddu oedolion yn Sir Ddinbych, dangosodd y data ostyngiad yn nifer yr aildroseddu a gofnodwyd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Mynychodd swyddogion gyfarfodydd partneriaeth rheoli troseddwyr. Roedd hyn yn galluogi swyddogion i gael gwybodaeth yn y cyfarfodydd hynny ar unrhyw faterion sy'n dod i'r amlwg a fyddai'n helpu i lunio dull y CSP wrth symud ymlaen. Cafodd 15 trosedd ail-adrodd oedolion llai eu cofnodi yn ystod y cyfnod. Roedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy wedi gweld mwy o leihad, clywodd yr Aelodau fod rhagor o wybodaeth wedi'i gofyn am y math o drosedd a gofnodwyd er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'r gostyngiad yng Nghonwy.

Roedd cynnydd mawr mewn aildroseddu ymhlith pobl ifanc wedi cael ei gofnodi. Roedd yr Aelodau'n ymwybodol o faterion mewn cymunedau yn ymwneud ag ymddygiad gwrthgymdeithasol a oedd yn ei dro wedi myfyrio ar y niferoedd. Roedd swyddogion wedi bod mewn cysylltiad â'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid i gael rhagor o wybodaeth. Roedd swyddogion yn ymwybodol o'r materion. Roedd y system cardiau melyn yn dal i fod ar waith, gyda swyddogion bellach yn cysylltu â rhieni/gwarcheidwaid yn dilyn cyhoeddi'r cerdyn melyn cyntaf, nid yr ail gerdyn fel ag yn flaenorol. Roedd gwaith pellach ynghylch ymyriadau pellach yn mynd rhagddo.

Pwysleisiwyd bod y tîm yn cymryd rhan mewn maes eang o waith ac yn mynychu nifer o gynadleddau a chyfarfodydd partneriaeth. Rhoddwyd gwybodaeth i'r aelodau am rywfaint o'r gwaith yr oedd y tîm yn rhan ohono. Clywodd yr aelodau fod swyddog newydd wedi cael ei gyflogi gan ddefnyddio arian a ddarparwyd gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu ar gyfer gwaith Crimestoppers o'r enw Gweithiwr Allgymorth Ieuenctid Braich Trosedd Fearless. Nod ei rôl oedd rhoi hyder i bobl ifanc roi gwybod am droseddau heb ofni dial, gyda phwyslais ar droseddau cyllyll. Roedd swyddogion wedi cysylltu â'r unigolyn newydd i weithio gyda nhw i edrych ar bryderon yn y sir.

Cafodd yr aelodau eu tywys drwy siart data'r ystadegau a gofnodwyd ar gyfer 2021/22 a 2022/23. Ar y cyfan roedd y siart yn gadarnhaol. Amlygodd rai meysydd allweddol a oedd angen rhagor o waith gan gynnwys troseddau rhywiol, troseddau cerbydau, a dwyn a thrin. Y ddau faes oedd yn peri'r pryder mwyaf oedd troseddau cerbydau a dwyn a thrin. Roedd y pwysau economaidd presennol yn cael effaith ar y niferoedd. Pwysleisiwyd bod angen llawer o waith yn y meysydd hyn. Rhoddwyd manylion am y gwaith ym mhob maes o fwy o droseddu i aelodau, gan gynnwys y gwaith a oedd yn cael ei wneud i leihau lefelau troseddu yn Sir Ddinbych. Pwysleisiwyd gwaith i addysgu pobl a busnesau ar ffyrdd o leihau nifer y troseddau oedd yn parhau.

Diolchodd y Cadeirydd i'r swyddogion am y cyflwyniad manwl a'r arweiniad drwy'r adroddiad cynhwysfawr. Gwahoddwyd aelodau i godi unrhyw bryderon neu gwestiynau a thrafodwyd y pwyntiau canlynol yn fanylach:

- Roedd troseddau caffael yn cynnwys codi siopau. Gallai costau byw a'r sefyllfa economaidd bresennol achosi cynnydd yn y math hwnnw o drosedd sy'n cael ei chyflawni. Roedd y cynnydd mewn dwyn siopau yn aml wedi'i ddarganfod yn y siopau archfarchnadoedd mwy. Roedd gwaith yn mynd rhagddo i addysgu staff y siopau hynny ar gyfer y lleoliad gorau o gynhyrchion deniadol. Pwysleisiwyd bod y cynnydd mewn dwyn i'w weld ar lefel genedlaethol gyda chynnydd i'w weld ar draws y wlad. Roedd lladradau gwerth uchel wedi bod yn amlach gyda chost cynhyrchion yn codi. Roedd y gwaith yn canolbwyntio i leihau'r digwyddiadau hyn. Roedd menter newydd o'r enw 'dydyn ni ddim yn prynu trosedd' wedi cael ei chyflwyno i gefnogi'r gymuned i leihau troseddau caffael.
- Roedd y Bwrdd Partneriaeth Teledu Cylch Cyfyng yn ddiolchgar iawn am waith y Cynghorau Dinas, Tref a Chymuned a'r gefnogaeth a ddarparwyd tuag at waith y Bwrdd. Bu'n rhaid ceisio mynediad yr heddlu i'r camerâu cylch cyfyng drwy'r ystafell reoli CCTV sydd dan gontract bresennol. Bu'n rhaid llenwi ffurflen gais ar gyfer y ffilm. Ar hyn o bryd roedd gwaith yn digwydd ar gontract Gwasanaeth Teledu Cylch Cyfyng newydd a fyddai'n cael ei ariannu gan ddefnyddio ffynonellau amrywiol o gyllid, gan gynnwys, Cyllid Strydoedd Diogelach, PCC a Levelling Up ac ati.
- Roedd swyddogion yr ysgol yn bresennol ym mhob ysgol ac roedd ganddyn nhw gwricwlwm roedden nhw'n cadw ato. Roedd hyn yn canolbwyntio ar droseddau caffael. Darparwyd gwybodaeth a gwybodaeth gyswllt timau plismona lleol a thimau plismona cymdogaeth a gwasanaeth cyfiawnder ieuenctid i gefnogi ysgolion a phobl ifanc.
- Nododd yr Aelodau y cynnydd mewn dwyn o siopau gan gynnwys siopau elusen a chysylltu'r cynnydd â'r newidiadau i'r hinsawdd economaidd bresennol.
- Roedd yr Aelodau'n falch o glywed bod y cydweithio wedi bod yn llwyddiannus. Gofynnodd yr aelodau a oedd unrhyw fwriad i gynnal fforwm yn Ninbych i ymgysylltu â Chynghorwyr a thrigolion lleol. Roedd yn uchelgais gan swyddogion i drefnu fforymau eraill, eglurwyd ei bod yn aml yn cymryd llawer o amser i ddod o hyd i ddyddiad ac amser addas pan oedd y mwyafrif o bartneriaid ar gael i fynychu.
- Roedd y contract gyda Chyngor Sir Gaer Gorllewin a Chaer ar gyfer CCTV ar yr agenda ar gyfer cyfarfod grŵp y Bwrdd Partneriaeth CCTV. Roedd y grŵp i fod i drafod y contract gorau ar gyfer teledu cylch cyfyng Sir Ddinbych. Gofynnwyd am gyllid ar gyfer gweinydd newydd yn Y Rhyl a fyddai o fudd mawr i Sir Ddinbych. Roedd cyllid i gymryd lle rhai camerâu hŷn hefyd wedi cael ei ddilyn.
- Ni dderbyniodd Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Conwy a Sir Ddinbych unrhyw grantiau uniongyrchol i ymgartrefu. Derbyniwyd cyllid gan y Swyddfa Gartref i Lywodraeth Cymru, yna fe'i dyfarnwyd i Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd yr Heddlu a Throseddu i ddyrannu i brosiectau ar draws Gogledd Cymru. Cyflwynwyd ceisiadau rhanbarthol i dderbyn cyllid. Roedd swyddogion yn teimlo ei bod yn iawn codi arian fel risg bosibl wrth symud ymlaen. Darparwyd sicrwydd bod y cais CSP am unrhyw gyllid sydd ar gael i gefnogi prosiectau a mentrau ar draws y siroedd. Roedd dibyniaeth ar

berthynas waith agos rhwng partneriaid yn hanfodol ac roedd swyddogion yn ddiolchgar am y gefnogaeth a gawsant gan bartneriaid yn enwedig y cydweithio agos gyda'r Heddlu.

- Cynigiodd yr Arolygydd Rhanbarthol gasglu gwybodaeth am wahanol grantiau a chyllid a ddyfarnwyd gan elusen Heddlu ac Ymddiriedolaeth Gymunedol Gogledd Cymru i brosiectau yn Sir Ddinbych yn ystod y deuddeg mis diwethaf. Roedd yr holl gyllid allanol a chymorth gan bartneriaid ar gyfer mentrau lleihau troseddau yn offer hynod werthfawr gyda'r bwriad o leihau troseddau ieuenctid ac ymgysylltu â phobl ifanc.
- Byddai rhannu gwybodaeth rhwng y partneriaid a'r awdurdodau yn cefnogi'r gwaith a gwblhawyd gan y Bwrdd. Byddai'r risg yn cynyddu pe na bai gwybodaeth yn cael ei rhannu. Yn Sir Ddinbych roedd Grŵp Strategol Diogelwch a Diogelu Cymunedol wedi cael ei weithredu i drafod pryderon a chryfhau partneriaethau i liniaru risgiau.
- Roedd perthynas gref dda rhwng sefydliadau yn cefnogi'r bartneriaeth. Roedd diogelwch cymunedol yn ymgorffori maes amrywiol o bartneriaid a sefydliadau, felly roedd gweithio'n agos rhwng pob partner yn hanfodol.
- Anogodd yr Aelod Arweiniol yr Aelodau i ofyn am gyflwyniadau ac adroddiadau ym mhob Grŵp Ardal Aelod o staff yr heddlu lleol a phartneriaid eraill i drafod prosiectau sy'n digwydd ym mhob ardal.
- Roedd yr Aelodau'n gefnogol i ddata a gwybodaeth am yr asiantaethau, sefydliadau a phartneriaid a oedd yn cael eu tynnu at ei gilydd i ddarparu gwybodaeth yn gyflym ac yn hawdd.
- Cyfathrebu agos rhwng grwpiau a sefydliadau'r trydydd sector i sicrhau bod dealltwriaeth a chefnogaeth glir yn cael eu darparu a'u deall.

Cynigiodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes, ei ddiolch i'r swyddogion ac i Kevin Smith am ei bresenoldeb. Pwysleisiodd pa mor ffodus oedd yr awdurdod i gael Sian yn gweithio yn y Tîm Diogelwch Cymunedol.

Ar ddiwedd trafodaeth fanwl diolchodd y Cadeirydd a'r aelodau i'r Aelod Arweiniol, Rheolwr y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol a chynrychiolydd Heddlu Gogledd Cymru am adroddiad cadarnhaol cyffredinol ac am ateb cwestiynau'r Pwyllgor. Roedd:

Penderfynwyd: ***yn amodol ar yr awgrymiadau a'r sylwadau uchod, ynghyd â darparu'r wybodaeth ychwanegol y gofynnwyd amdani, i –***

(i) cydnabod ymdrechion a gweithgarwch y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol wrth fynd i'r afael â chyfraddau troseddu a'u lleihau yn Sir Ddinbych; a

(i) (ii) derbyn Adroddiad Blynyddol Perfformiad a Diweddariad Ystadegol y Bartneriaeth ar gyfer 2022 i 2023, ynghyd â'r manylion a ddarparwyd ar ei gwaith, ei mentrau a'i ffynonellau cyllido parhaus ar gyfer 2023/2024.

Ar y pwynt hwn (11.40 am) seibiwyd y cyfarfod am egwyl gysur o 5 munud.

Ailgynullodd y cyfarfod am 11.45 am.

6 GWEITHIO MEWN PARTNERIAETH GYDA HEDDLU GOGLEDD CYMRU YNG NGHYMUNEDAU SIR DDINBYCH

Rhoddodd cynrychiolydd Heddlu Gogledd Cymru, Kevin Smith ddiweddariad llafar i'r aelodau ar weithio mewn partneriaeth â Heddlu Gogledd Cymru o fewn cymunedau Sir Ddinbych.

Rhoddodd wybodaeth i'r Aelodau am rai o'r newidiadau allweddol a ddigwyddodd yn Heddlu Gogledd Cymru yn ddiweddar. Ers i'r Prif Gwnstabl newydd ddechrau yn ei swydd, roedd wedi bod yn awyddus i ailstrwythuro'r sefydliad mewn perthynas â sut y bu swyddogion yn gweithio gyda phartneriaid ac ymgysylltu â'r cyhoedd. Cychwynnodd adolygiad o swyddi a chyfrifoldebau a gynhaliwyd gan unigolion. Dywedodd wrth aelodau y byddai ei rôl newydd yn dod o dan deitl Arolygydd Partneriaethau Cymdogaeth. Roedd y Prif arolygwyr hefyd wedi cael ailstrwythuro o fod yn Brif Arolygydd Sirol i Brif Arolygydd Patrol a Phrif Arolygydd Cymdogaeth a Phartneriaeth. Y ffocws a'r ysgogiad i'r tîm oedd dangos ymrwymiad i blismona cymdogaeth a gweithio mewn partneriaeth. Y gobaith oedd y byddai'r strwythur newydd yn ychwanegu budd i'r gymuned.

Y tîm plismona cymdogaeth presennol a oedd yn cynnwys nifer o swyddogion yn gweithio mewn ardaloedd gwledig o'r awdurdod ac ardaloedd mwy trefol. Chwaraeodd Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu (SCCH) ran fawr wrth gefnogi plismona cymunedol a gweithio mewn partneriaeth. Gallai swyddogion heddlu cymunedol gyflawni unrhyw gamau y caniateir i unrhyw aelod o'r cyhoedd eu cymryd ond y byddent yn gweithredu fel tyst proffesiynol. Roedd ganddynt hefyd bwerau cadw proffesiynol ac roedd eu rôl yn cynnwys gwaith mewn ystod eang o feysydd.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Arolygydd Dosbarth am yr adroddiad llafar. Ar ran y Cynghorydd Feeley nad oedd yn gallu mynychu'r cyfarfod, gofynnodd y Cadeirydd y byddai'r strwythuro yn gwella parhad y swyddogion allan yn y gymuned. Cadarnhaodd yr Arolygydd Rhanbarthol fod cynllunio olyniaeth bob amser ar gyfer newidiadau yn y dyfodol. Gyda'r cynnydd gweithredol cenedlaethol presennol i gynyddu nifer y swyddogion heddlu, nodwyd effaith ar gynlluniau cymunedol yr heddlu. Roedd nifer o swyddogion cymunedol wedi ymuno â sefydliad yr heddlu i ddilyn gyrfa heddlu. Pwysleisiodd bwysigrwydd recriwtio unigolion i gymryd lle'r rhai sy'n symud ymlaen. Diolchwyd i'r swyddogion cymunedol hirsefydlog a fu'n cefnogi swyddogion newydd i ymuno.

Clywodd yr aelodau bod gan Heddlu Gogledd Cymru bolisi mewn lle gyda gwersylloedd anawdurdodedig. Pwysleisiwyd bod yn rhaid dilyn gweithdrefnau yn y modd amserol cywir. Roedd yr heddlu'n ddibynnol ar gydweithio gyda phartneriaid fel Cyngor Sir Ddinbych i gynorthwyo gyda chefnogi'r unigolion ar y safle. Pwysleisiwyd pwysigrwydd cael ardal ddynodedig ar gyfer teithwyr i'w lletya wrth symud trwy Ogledd Cymru i leihau nifer y gwersylloedd anawdurdodedig. Roedd yr Aelodau'n gwerthfawrogi cymhlethdod y materion a'r sensitifrwydd ynghylch y pwnc.

Gweithiodd asiantaethau yn llwyddiannus gyda'i gilydd i fynd i'r afael â throseddau cymdogaeth. Roedd yna bob amser feysydd y gellid eu gwella ond ar y cyfan roedd yr asiantaethau cyfan yn gweithio'n dda yn y gymuned. Weithiau roedd teuluoedd camweithredol yn anodd eu rheoli gan fod angen ystod eang o gefnogaeth gan nifer o wahanol dimau. Roedd cyfathrebu ag asiantaethau a theuluoedd yn hanfodol er mwyn canfod canlyniad i deuluoedd.. Cynhaliwyd nifer o gyfarfodydd rhwng timau yn yr heddlu i weithio mewn partneriaeth i gefnogi teuluoedd yn y gymuned.

Roedd disgwyl i'r Gorchymyn Gwarchod Mannau Cyhoeddus yn Stryd Fawr y Rhyl, gael ei adnewyddu. Roedd yr heddlu'n gweithio mewn partneriaeth â Swyddogion Cyngor Sir Ddinbych i gasglu'r dystiolaeth i ailsefydlu'r gorchymyn yn Y Rhyl. Byddai'r dystiolaeth honno'n cael ei hanfon at yr awdurdod cyn gynted â phosibl. Y rheswm iddo ddod i ben oedd oherwydd camddealltwriaeth o'r amseru ynghylch ailgyflwyno tystiolaeth i'w hadnewyddu. Roedd y gorchymyn wedi bod ar waith yn Y Rhyl ers 6 mlynedd, ochr yn ochr â'r gorchymyn ymchwiliodd yr heddlu pa gamau pellach y gellid eu gweithredu i ddiogelu'r ardal. Pwysleisiodd swyddogion eu bod yn gweithio mor galed â phosibl i adfer y gorchymyn cyn gynted â phosibl. Roedd yr aelodau yn falch o glywed bod y cais ar y gweill.

Gofynnodd y Cadeirydd a ellid diolch ar ran y Pwyllgor, diolch i'r rhai sy'n ymwneud â chyhoeddi Rhybuddion Sir Gogledd Cymru. Roeddent yn ddefnyddiol iawn ac yn addysgiadol iawn i'r Aelodau.

Ar ddiwedd y drafodaeth, diolchodd y Cadeirydd, ar ran y Pwyllgor, i'r Arolygydd Kevin Smith o Is-adran Gwasanaethau Plismona Lleol Heddlu Gogledd Cymru am fynychu'r cyfarfod i rannu gwybodaeth am y model plismona cymdogaeth yn Sir Ddinbych, ac am ei barodrwydd i ateb cwestiynau'r aelodau am y gwahanol wasanaethau a mentrau a ddarperir ledled Sir Ddinbych. Mewn ymateb i gais gan y Cadeirydd, cytunodd yr Arolygydd Smith i drosglwyddo gwerthfawrogiad yr aelodau i staff Heddlu Gogledd Cymru sy'n ymwneud â darparu bwletinau Rhybudd Cymunedol i aelodau etholedig lleol. Roedd:

Penderfynwyd: ***cydnabod y wybodaeth a roddwyd a diolch i'r Arolygydd Smith am ei gyfraniadau o dan eitemau 5 a 6 ar agenda busnes y cyfarfod.***

7 RHAGLEN WAITH ARCHWILIO

Cyflwynodd y Cydlynydd Craffu yr adroddiad a'r atodiadau (a ddosbarthwyd yn flaenorol) yn gofyn am adolygiad Aelodau o raglen waith y Pwyllgor a oedd yn darparu ac yn diweddaru ar faterion perthnasol.

Trefnwyd cyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Partneriaethau ar gyfer 14 Rhagfyr. Rhestrwyd un eitem ar gyfer y cyfarfod nesaf:

- Gosod Lefelau Rhent Fforddiadwy – Rhoddwyd gwybod i'r Aelodau bod yr eitem wedi cael ei gohirio oherwydd oedi cyn derbyn arweiniad gan Lywodraeth Cymru.

Trefnwyd cyfarfod nesaf y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd Craffu ar 28 Tachwedd 2023 ac anogwyd yr Aelodau i lenwi'r ffurflen berthnasol a atodwyd (atodiad 2) os oedd

unrhyw eitemau yr oedd Aelodau am gael eu hystyried yn y cyfarfod. Nid oedd unrhyw eitemau wedi'u hychwanegu at raglen waith y Pwyllgor yng nghyfarfod blaenorol y Cadeirydd Craffu a'r Is-gadeirydd.

Atodiad 3 oedd cyfeirnod Blaenraglen Waith y Cabinet ar gyfer Aelodau.
Roedd Atodiad 4 yn rhoi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor ynghylch Argymhellion y cyfarfod blaenorol.

Amlygodd y Cydlynydd Craffu yn dilyn ymddiswyddiad y Cynghorydd Peter Scott, roedd yn ofynnol i'r Pwyllgor enwebu yn lle dau grŵp Her Gwasanaeth a'r cynrychiolydd ar y Grŵp Craffu Cyfalaf. Cytunodd y Cadeirydd y Cynghorydd Joan Butterfield i fynychu'r Grŵp Craffu Cyfalaf ar ran y Pwyllgor. Y ddau Grŵp Her Gwasanaeth oedd angen cynrychiolydd oedd:

- Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad
- Gwasanaeth Cefnogaeth Gorfforaethol: Pobl

Clywodd yr aelodau fod cyfarfodydd y Grŵp Her Gwasanaeth yn cael eu cynnal yn rhithiol, unwaith y flwyddyn. Roedd hi'n annog Aelodau oedd â diddordeb mewn ardal benodol i gyflwyno eu henwau fel cynrychiolwyr. Cytunodd y Cynghorydd Jeanette Chamberlain-Jones i gynrychioli'r Pwyllgor ar y Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl a'r Cynghorydd Brian Jones a enwebwyd i fynychu'r Grŵp Her y Gwasanaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad.

Holodd y Cynghorydd Jeanette Chamberlain-Jones ar ganlyniad ei chynnig am adroddiad ar gynnal a chadw coed. Holodd os oedd penderfyniad ar y pwnc wedi ei wneud. Cadarnhaodd y Cydlynydd Craffu fod y cynnig wedi cael ei drafod a bod adroddiad wedi'i gynnwys ar Raglen Waith y Pwyllgor Craffu Cymunedau ar gyfer ei gyfarfod ym mis Mai 2024. Y Pwyllgor:

<u>Penderfynwyd: i –</u>

(i) cadarnhau ei flaenraglen waith fel y nodir yn Atodiad 1 yr adroddiad; a
(ii) penodi'r cynrychiolwyr canlynol i wasanaethu ar y Grwpiau y manylir arnynt isod –
• Grŵp Craffu Cyfalaf – Cynghorydd Joan Butterfield
• Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad – Cynghorydd Brian Jones
• Gwasanaethau Cymorth Corfforaethol: Pobl – Y Cynghorydd Jeanette Chamberlain-Jones

8 ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR PWYLLGOR

Rhoddodd y Cadeirydd wybod i'r Pwyllgor ei bod wedi mynychu cyfarfod o'r Grŵp Her Gwasanaeth Tai a Chymunedau yn ddiweddar ac y byddai hi'n cyflwyno adroddiad am yr hyn a drafodwyd i'r Pwyllgor yn ei gyfarfod nesaf ym mis Rhagfyr.

Roedd y Cynghorydd Bobby Feeley wedi mynychu cyfarfod o Fwrdd Prosiect Uned Asesu Breswyl Is-ranbarthol ar gyfer Plant Bwthyn y Ddôl yn ddiweddar. Yn ei

habsenoldeb, roedd y Cynghorydd Feeley wedi darparu'r prif bwyntiau a oedd yn deillio o'r cyfarfod i'r Cydlynydd Craffu. Roedd y rhain yn cynnwys:

- bod gwaith adeiladu wedi dechrau ar y safle ac yn datblygu'n dda, gyda'r gobaith o'u cwblhau ddiwedd mis Awst 2024
- nes byddai'r adeilad newydd ar gael, roedd canolfan breswyl dros dro, a gymeradwywyd yn ddiweddar gan Arolygiaeth Gofal Cymru, wedi agor gyda chyflenwad llawn o staff
- roedd staff hefyd yn cwblhau gwaith allgymorth gyda theuluoedd a oedd yn cael eu hatgyfeirio at y Gwasanaeth; ac
- roedd rhai swyddi gwag yn y maes iechyd yn mynd drwy'r broses recriwtio ar hyn o bryd.

Daeth y cyfarfod i ben am 12.25pm

Cyngor sir ddinbych denbighshire County Council

Adroddiad i'r	**Pwyllgor Craffu Partneriaethau**
Dyddiad y cyfarfod	**14 Rhagfyr 2023**
Aelod / Swyddog Arweiniol	**Rhys Thomas, Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau / Angela Loftus, Rheolwr Cynllunio Strategol a Thai**
Pennaeth Gwasanaeth	**Emlyn Jones, Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad**
Awdur yr adroddiad	**Jane Abbott, Uwch Swyddog Strategaeth - Cynllunio Strategol a Thai**
Teitl	**Gosod Lefelau Rhent Fforddiadwy**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Adroddiad am osod Rhenti Tai Fforddiadwy

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Darparu gwybodaeth am y meini prawf a'r mecanwaith ar gyfer gosod lefelau rhent 'fforddiadwy' yn Sir Ddinbych (gan gynnwys ar gyfer y Cyngor, Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) a stoc tai'r sector rhentu preifat).

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn:

3.1. cadarnhau ei fod wedi darllen a deall y broses o osod rhenti canolradd, a gwneud sylwadau yn unol â hynny.

3.2. cefnogi parhad y gwaith gyda Landlordiaid Preifat a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig i weithredu rhenti canolradd yn strategol lle bo'n briodol, er mwyn datblygu cymunedau cynaliadwy a chynnal tenantiaethau fforddiadwy.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Rhennir Rhent Fforddiadwy yn ddau gategori, rhent cymdeithasol a rhent canolradd. Rhent cymdeithasol yw'r math isaf o rent fforddiadwy ac mae'r rhan fwyaf o eiddo'r Cyngor a Chymdeithasau Tai wedi gosod rhent ar y lefel hon. Rhaid i bob Awdurdod Tai Lleol a Landlord Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) yng Nghymru gydymffurfio â'r Safon Rhent a Thâl Gwasanaeth Tai Cymdeithasol. Cyflwynwyd y Safon fel rhan o Ddeddf Tai (Cymru) 2014[1].

4.2. Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â rhent canolradd gan fod rhent cymdeithasol yn cael ei osod drwy broses ar wahân ac eisoes yn cael ei adrodd i'r Cyngor drwy fecanweithiau Craffu, y Cabinet a'r Cyngor Llawn.

4.3. Mae diffiniad Rhent Canolradd yn cael ei osod gan Lywodraeth Cymru (LlC) fel rhent sy'n cael ei osod naill ai ar gyfradd y Lwfans Tai Lleol (a bennir gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio i fod y traean isaf o renti'r farchnad agored)[2], i fyny i uchafswm o 80% o rent y farchnad; mae'r ffigur yn cynnwys taliadau gwasanaeth. Mae Rhent Canolradd yn cael ei arwain gan y farchnad yn hytrach nag incwm ac felly yn cael ei effeithio gan y codiadau rhent a welwyd yn ddiweddar yn y sector rhentu preifat. Mae rhagor o wybodaeth ar hyn ar gael yn yr adroddiad BBC yma[3]

4.4. Mae Rhent Canolradd yn opsiwn sydd ar gael i ddatblygwyr preifat ochr yn ochr â pherchnogaeth cartref â chymorth, wrth ystyried rhwymedigaethau cynllunio ar safleoedd datblygu newydd. Yn Sir

[1]Mae'r Safon yn fframwaith sy'n berthnasol i bob LCC ac mae'n adlewyrchu'r amrywiadau mewn maint, math, ansawdd a lleoliad ar gyfer stoc tai pob landlord. Mae unrhyw gynnydd yn y rhent yn cael ei osod gan Lywodraeth Cymru yn ei datganiad blynyddol.
[2] Mae'r tabl yn Atodiad (iii) yn dangos Data Rhent Preifat mis Ebrill 2022-2023
[3] https://www.bbc.co.uk/news/business-65252376

Ddinbych mae gennym 15 o anheddau sy'n eiddo i 3 datblygwr preifat gwahanol, sy'n cael eu rhentu fel eiddo canolradd.

4.5. Ers 2017 mae 157 eiddo wedi cael eu dwyn ymlaen fel rhent canolradd; mae 155 o'r rhain yn perthyn i Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig gan gynnwys Cyngor Sir Ddinbych (CSDd)[4].

4.6. Mae'r fethodoleg ar gyfer cyfrifo Rhent Canolradd yn atodiad (i) yn amrywio ychydig rhwng Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a Landlordiaid Preifat. Mae Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn dilyn proses ychydig yn wahanol, a'r rheswm am hyn yw bod angen i'r rhan fwyaf o safleoedd sy'n cael eu harwain gan ddatblygiadau LCC ganfod y rhent canolradd cyn i unrhyw ddatblygiad ddigwydd, fel y gallant asesu hyfywedd y safle.

4.7. Mae eu Byrddau Tai eu hunain a Llywodraeth Cymru yn craffu ar gynigion datblygu LCC wrth ddyfarnu cyllid grant (mae rhent canolradd yn denu lefelau is o gyllid grant na rhent cymdeithasol) ac mae Rheoleiddiwr Tai Cymdeithasol Llywodraeth Cymru yn goruchwylio pob agwedd ar lywodraethu LCC.

4.8. Mae angen i safleoedd ddiwallu anghenion tai lleol a nodwyd a bod yn hyfyw, i'w datblygu. Pennir cyllid grant gan ddefnyddio Model Hyfywedd Safonol LlC[5] a chytunir ar y cymysgedd o ddeiliadaeth gan ddefnyddio’r angen am dai a nodwyd gan dîm Strategaeth Cynllunio Strategol a Thai Cyngor Sir Ddinbych i lywio deiliadaeth y safle.

4.9. Mae gwybodaeth am Rent Canolradd ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig wedi’i chynnwys yn y ddogfen *Rhent yn Gyntaf Rhent Canolradd: Canllawiau* a gyhoeddwyd yn 2011[6]. Mae’r canllawiau wedi bod yn amwys ynghylch a ddylai taliadau gwasanaeth fod wedi’u cynnwys yn yr amlen rhent o 80%. Sefydlwyd bod dau LCC wedi cyfrifo rhywfaint

[4] Mae 12 ym mhortffolio tai CSDd.
[5] Llywodraeth Cymru sy'n pennu'r fformiwla y tu ôl i’r Model Hyfywedd Safonol
[6] https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2019-04/rent-first-intermediate-rent-guidance.pdf

o'u rhent canolradd heb gynnwys taliadau gwasanaeth, oherwydd problemau gyda hyfywedd neu oherwydd bod taliadau gwasanaeth allan o'u rheolaeth gan eu bod yn cael eu codi gan y datblygwr. Yn dilyn pryderon a godwyd gan Gyngor Sir Ddinbych gyda LlC ynghylch hyn, cyhoeddodd LlC ddatganiad gyda'r Llythyr Hysbysu am Setliad Rhent ym mis Hydref 2023 (Atodiad iv).

4.10. Yn y llythyr hwn mae LlC yn nodi'n benodol y dylai Rhenti Canolradd gynnwys y taliadau gwasanaeth ac y dylid eu gosod mor agos at ffigwr y Lwfans Tai Lleol ag sy'n bosibl yn ariannol. Fodd bynnag, maent yn cydnabod bod cyfraddau Lwfans Tai Lleol wedi'u rhewi ers 2020 ac mai dim ond ym mis Ebrill 2024 y byddant yn dechrau cynyddu eto. Mae'r holl Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig wedi cytuno y bydd yr holl rent canolradd yn y dyfodol yn cydymffurfio â datganiad polisi newydd LlC. Mae LlC hefyd wedi rhoi sicrwydd i CSDd y bydd yn cyhoeddi canllawiau polisi wedi'u diweddaru ynghylch Rhent Canolradd, ond bydd hyn yn cymryd mwy o amser i'w tîm polisi ddatblygu.

4.11. Mae Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig wedi dweud y bydd integreiddio taliadau gwasanaeth i'r amlen rhent gyffredinol o 80% yn effeithio ar hyfywedd cynlluniau, ac efallai ceir llai o eiddo â'r ddeiliadaeth hon o ganlyniad.

4.12. Ceir gwybodaeth am rôl Tai Teg a Rhent Canolradd yn Atodiad (ii) ochr yn ochr â'r dadansoddiad a gynhaliwyd ar gyfer yr adroddiad hwn. Dangosir yn yr atodiad fod rhent canolradd yn ddeiliadaeth gynyddol, mewn galw mawr ac yn llawer mwy na'r galw am berchnogaeth cartref â chymorth.

4.13. I gloi, mae rhenti canolradd yn cael eu cyfrifo yn unol â'r canllawiau fel y'u diffinnir gan Lywodraeth Cymru, gydag ychydig o eithriadau sydd bellach wedi cael sylw. Fodd bynnag, mae cyfraddau'r farchnad rhentu wedi cynyddu, yn arbennig dros y flwyddyn ddiwethaf. Nid oes lle i newid y ffordd y caiff Rhenti Canolradd eu cyfrifo, fodd bynnag mae modd rheoli lle cânt eu cyflwyno ar ddatblygiadau newydd drwy'r broses gynllunio. Mae Cynllunio Strategol a Thai yn argymell y cymysgedd tai fforddiadwy

ar gynigion cynllunio yn seiliedig ar wybodaeth y cyfrifiad a rhestrau aros. Mae hyn er mwyn sicrhau bod penderfyniadau ar sail tystiolaeth yn cael eu gwneud, bod cymysgedd o ddeiliadaethau tai fforddiadwy yn cael ei argymell i ddiwallu amrywiaeth o anghenion tai a chynnal cymunedau cynaliadwy, sy'n unol ag amcanion Cynllun Corfforaethol CSDd.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Mae darpariaeth tai fforddiadwy yn cyfrannu at nod y Cynllun Corfforaethol o 'Sir Ddinbych yn llawn tai o safon sy'n diwallu anghenion pobl'. Mae darpariaeth tai fforddiadwy yn cael ei ddwyn ymlaen drwy ddatblygiadau newydd, ac felly mae'n rhaid i'r eiddo fodloni meini prawf llym o ran effeithlonrwydd ynni. O ganlyniad, rhaid cyfrannu'n gadarnhaol at nod y Cyngor o ddod yn Ddi-Garbon Net ac yn Ecolegol Bositif erbyn 2030.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Cyfyngir y gost i'r Cyngor i amser swyddogion wrth wirio ac asesu rhenti lle bo angen. Mae gan y Cyngor 12 o anheddau ar ddeiliadaeth Rhent Canolradd yn ei bortffolio, ac mae'r incwm rhent a gynhyrchir o'r anheddau hyn wedi'i gyfrifo ac yn rhan o gynllun busnes y Cyfrif Refeniw Tai.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1. Nid oes Asesiad o Effaith ar Les yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn gan ei fod er gwybodaeth yn unig. Nid oes angen gwneud penderfyniad ac nid yw'n berthnasol.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Mae Rhent Fforddiadwy yn un o ddeiliadaethau Tai Fforddiadwy. O ganlyniad, mae wedi'i gynnwys yn y Canllawiau Cynllunio Atodol fel rhan o'r gyfres o ganllawiau sy'n sail i'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) presennol, sydd

wedi bod yn destun ymgynghoriad sylweddol gyda’r Pwyllgorau Craffu, Cabinet, Cyngor Llawn, Cynghorau Tref, Cymuned a Dinas, y Cyhoedd, sefydliadau Trydydd Sector a phartneriaid Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig.

8.2. Mae'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) newydd yn cael ei ddatblygu ar hyn o bryd, a bydd rhenti fforddiadwy yn rhan o'r deiliadaethau tai ac yn cael eu cynnwys yn y gwaith ymgynghori eto.

8.3. Mae trafodaethau gyda'r holl Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig sy'n cynnig deiliadaeth ganolradd a Llywodraeth Cymru wedi llywio datblygiad yr adroddiad hwn

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Mae'r adroddiad yn egluro'r broses ar gyfer gosod lefelau rhent fforddiadwy yn Sir Ddinbych i Aelodau. Mae incwm sy'n deillio o renti fforddiadwy yn cael ei gyfrifo yn unol â'r adroddiad, a rhoddir cyfrif amdano yn y Cyfrif Refeniw Tai.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i’w lleihau?

10.1 Mae sicrhau bod pobl yn cael eu cefnogi i fyw mewn cartrefi sydd yn bodloni eu hanghenion yn brif flaenoriaeth i’r Cyngor.   Mae ystod o fecanweithiau ar waith i fonitro cynnydd, gan gynnwys adroddiadau rheolaidd i’r Bwrdd Tai Cynllun Corfforaethol ac adroddiadau pan mae’n ofynnol gan y Pwyllgor Craffu.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Deddf Llywodraeth Leol 2000, Deddf Tai 1985 (A8), Deddf Tai 2004 (A8), Deddf Llywodraeth Leol 2003 (A87), Deddf Tai (Cymru) 2014.

11.2. Caiff pwerau’r Pwyllgor Craffu mewn perthynas â’r mater hwn eu nodi yn Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000 ac Adran 7 o Gyfansoddiad y Cyngor.

Atodiad (i)

Methodoleg ar gyfer pennu Rhenti Canolradd

Datblygwyr Preifat

1. Nodir y broses ar gyfer datblygwyr preifat yn y Cytundeb Adran 106 perthnasol, yn ôl yr hwn maent yn ymgysylltu â Syrfëwr Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig i baratoi adroddiad yn rhoi gwybod am rent y farchnad agored. Derbyniwn dri adroddiad gan syrfëwr Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig, neu adroddiad gan syrfëwr Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig ynghyd â dau adroddiad ysgrifenedig gan asiantiaid eiddo sy'n gweithredu yn yr ardal (nid asiantiaid sydd â phresenoldeb ar-lein yn unig) ac sy'n aelodau o Gymdeithas Genedlaethol yr Asiantau Tai. Yn achos datblygwyr preifat, cyflwynir yr wybodaeth i Gyngor Sir Ddinbych, a fydd, os yw'n fodlon bod yr adroddiadau'n gywir ac nad oes unrhyw anomaleddau, yn canfod cyfartaledd y prisiau a ddyfynnwyd yn yr adroddiadau ac yn pennu'r rhent ar 80% o hynny. Gellir cynyddu rhent yn ôl y lleiaf o Fynegai Prisiau Defnyddwyr neu Fynegai Prisiau Manwerthu mis Medi[1] yn flynyddol.

Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig

2. Nid yw safleoedd Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn tueddu i fod â Chytundebau Adran 106 ar gyfer tai fforddiadwy, gan fod hyn yn effeithio ar lefel y cyllid y gallant ei gael gan LlC. Mae Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig angen cael syniad o lefelau rhent cyn i safle gael ei ddatblygu, tra bod gan ddatblygwyr preifat y fantais o gael gwybod lefelau rhent pan fo'r safle wedi ei adeiladu'n sylweddol.
3. Cadarnhaodd adolygiad o'r broses y mae Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn ei chyflawni i gadarnhau eu rhenti canolradd fod Tai Gogledd Cymru, Cartrefi Conwy, Cyngor Sir Ddinbych a Grŵp Cynefin wedi cynnal ymchwil desg gan ddefnyddio Zoopla neu Rightmove i bennu eu rhenti, ond mewn ardaloedd lle'r oedd data cyfyngedig, yr oeddynt hefyd yn comisiynu adroddiad Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig. Mae Adra a Chlwyd Alyn yn comisiynu adroddiad Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig ar bob datblygiad newydd, ac nid yw Cymdeithas Tai Wales & West na Chymdeithas Tai Dewis Cyntaf yn cynnig Rhent Canolradd fel dewis o ddeiliadaeth ar eu datblygiadau.

---

[1] Yn unol â'r DU yn uwchraddio buddion a chynnydd pensiynau preifat.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Tai Teg

1. Mae Tai Teg yn cynnal prawf fforddiadwyedd wrth asesu ymgeiswyr ar gyfer Rhent Canolradd, i sicrhau bod y rhent gyfwerth ag uchafswm o 30% o alldaliadau'r ymgeisydd, yn unol â chanllawiau LlC. Caiff budd-daliadau ac incwm o gyflogau eu hystyried fel incwm (mae hyn yn cynnwys Credyd Cynhwysol). Mae rhywfaint o incwm wedi'i eithrio rhag asesiad, fel lwfans maethu, pensiynau rhyfel ac ati.
2. Ar hyn o bryd, ar Gofrestr Tai, mae 960[1] o ymgeiswyr unigryw yn gofyn am lety Rhent Canolradd a 484[2] o ymgeiswyr yn gofyn am gymorth i brynu. Yn 2017, 119 a 244 oedd y ffigurau hyn. Mae Rhent Canolradd wedi bod yn cynyddu o ran poblogrwydd o'r naill flwyddyn i'r llall oherwydd ansicrwydd yn y farchnad swyddi trwy bwysau fel Brexit a Covid-19 a'r farchnad dai fywiog sydd wedi gweld prisiau eiddo'n cynyddu'n ddramatig yn Sir Ddinbych. Mae'r farchnad dai fywiog a newidiadau o ran deddfwriaeth i landlordiaid wedi annog llawer o landlordiaid preifat i werthu eu heiddo, sydd wedi golygu cynnydd o ran nifer y bobl sy'n gwneud cais am lety trwy Un Llwybr Mynediad at Dai a Thai Teg.

Gosodiadau Tai Teg 2022-2023

3. Cafodd 56 o eiddo eu marchnata trwy Tai Teg. Cafodd 672 cais am yr eiddo hyn eu hasesu a gwelwyd nad oedd 307 ohonynt yn gymwys[3].
4. Mae'r siart isod yn dangos y rhesymau dros beidio â bod yn gymwys am eiddo y gwnaed cais amdano ac a hysbysebwyd ar wefan Tai Teg.
5. Y rhesymau mwyaf cyffredin oedd dim cysylltiad lleol â Sir Ddinbych, neu bod y cysylltiad â Sir Ddinbych ond nid yr ardal benodol y mae'r eiddo ynddi yn unol â'r Polisi Cysylltiad Lleol, h.y. mae'r ymgeisydd wedi byw a gweithio yn Ninbych ers 10 mlynedd ond yn gwneud cais am eiddo ym Mhrestatyn heb angen o ran tai dros wneud hynny, er enghraifft, mae'r cyswllt teulu a gwaith yn dal i fod yn Ninbych.
6. Mae'r isafswm incwm gofynnol ar gyfer pob eiddo wedi'i nodi ar yr hysbyseb, fodd bynnag, mae rhai ymgeiswyr yn dal i wneud cais am annedd, er nad ydynt yn bodloni'r meini prawf gofynnol.
7. Mae'r isafswm incwm yn cael ei benderfynu trwy gyfrifo na fyddai mwy na 30% o incwm yr ymgeisydd yn cael ei wario ar gostau tai.

[1] Tachwedd 2023
[2] Mae'n bosibl bod rhai ymgeiswyr wedi cofrestru ar gyfer y ddau fath o lety.
[3] Gwrthodwyd 20 oherwydd bod eu hincwm yn rhy uchel i fod yn gymwys ar gyfer Cofrestr Tai Teg, y band incwm yw £16,000 i £45,000.

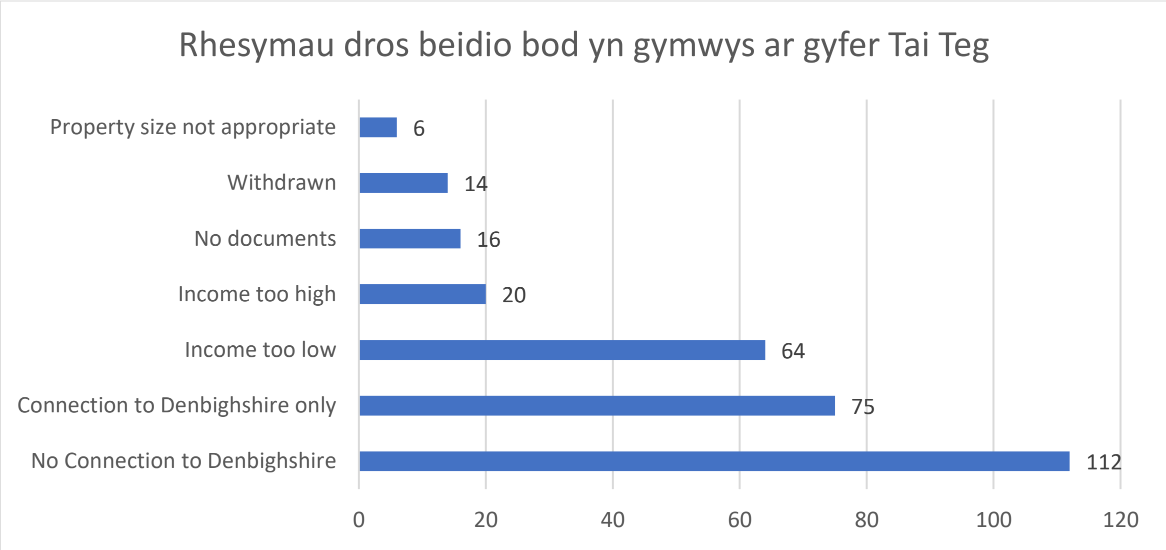

Text for table above

Maint eiddo ddim yn briodol
Tynnu'n ôl
Dim dogfennau
Incwm rhy uchel
Incwm rhy isel
Cysylltiad â Sir Ddinbych yn unig
Dim cysylltiad â Sir Ddinbych

Atodiad (iii)

Rhent Sector Preifat gan yr Awdurdod Lleol: Ebrill 2022 - Mawrth 2023

Awdurdod Lleol	Math o Lety	Unedau llety lle darparwyd data rhent	Rhent Cyfartalog	Rhent canolrifol (hanner canfed canradd)	Rhent yn y chwartel isaf (25ain canradd)	Rhent yn y chwartel uchaf (75ain canradd)
Conwy	Ystafell	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol
Conwy	Stiwdio	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol
Conwy	1 Ystafell Wely	391	417.72	420.00	350.00	470.00
Conwy	2 Ystafell Wely	909	564.45	550.00	500.00	600.00
Conwy	3 Ystafell Wely	438	656.81	650.00	591.25	725.00
Conwy	4 Ystafell Wely	100	861.44	825.00	698.75	956.25
Sir Ddinbych	Ystafell	56	288.77	261.79	261.79	317.50
Sir Ddinbych	Stiwdio	13	336.44	346.67	346.67	346.67
Sir Ddinbych	1 Ystafell Wely	240	402.40	395.00	350.00	427.05
Sir Ddinbych	2 Ystafell Wely	649	531.80	535.00	473.60	590.00
Sir Ddinbych	3 Ystafell Wely	365	627.66	625.00	560.00	675.00
Sir Ddinbych	4 Ystafell Wely	76	814.67	795.00	700.00	900.00
Sir y Fflint	Ystafell	89	418.16	390.00	357.50	465.83
Sir y Fflint	Stiwdio	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol
Sir y Fflint	1 Ystafell Wely	134	472.28	450.00	425.00	500.00
Sir y Fflint	2 Ystafell Wely	543	571.18	575.00	525.00	615.00
Sir y Fflint	3 Ystafell Wely	535	652.81	650.00	595.00	700.00
Sir y Fflint	4 Ystafell Wely	69	941.85	850.00	795.00	995.00

Mae’r wybodaeth yn y tabl yn seiliedig ar ddata rhent a ddarparwyd i Asiantaeth y Swyddfa Brisio gan asiantau gosod a landlordiaid preifat unigol. Mae’r wybodaeth yn seiliedig ar ddata trafodaethol yn unig lle talwyd rhent ac eithrio achosion lle roedd budd-daliadau tai yn cael eu talu.

Amherthnasol - ni ddarparwyd digon o ddata i fedru eu cyfrifo.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Atodiad/Appendix (iv)

Tai ac Adfywio
Housing and Regeneration

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cadeiryddion Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig
Cyfarwyddwyr Cyllid Awdurdodau Tai Lleol
Cyfarwyddwyr Tai Awdurdodau Tai Lleol
Prif Weithredwyr Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig
Cyfarwyddwyr Cyllid, Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig

27 Hydref 2023

Annwyl Gydweithwyr,

Rhenti a Thaliadau Gwasanaeth Tai Cymdeithasol 2024-2025

Diben y llythyr hwn yw rhoi gwybod i landlordiaid cymdeithasol beth yw'r cynnydd mwyaf yn y rhent y gellir ei chodi ar denantiaid tai cymdeithasol o 1 Ebrill 2024.

Mae fforddiadwyedd wrth wraidd ein safon rhent. Er gwaethaf yr heriau a achoswyd o ganlyniad i anwadalrwydd economaidd ehangach y blynyddoedd diwethaf, gallwn oll fod yn sicr bod ein gweithredoedd ar y cyd wedi arddangos ein hymrwymiad i sicrhau na roddir pwysau ariannol gormodol ar denantiaid cymdeithasol yn ystod y cyfnodau anodd hyn. Fodd bynnag, mae'n parhau i fod yn bwysig inni gydbwyso anghenion tenantiaid â gallu landlordiaid cymdeithasol i barhau i ddarparu gwasanaethau di-graidd ychwanegol a'r pecyn ehangach o gymorth sydd wedi bod yn allweddol i nifer o denantiaid wrth i'r argyfwng costau byw barhau.

Byddwch yn ymwybodol mai 6.7% oedd Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) mis Medi, sy'n golygu o dan y safon rhent, nad yw'r codiad blynyddol o CPI +1% yn gymwys ac mai'r Gweinidog Newid Hinsawdd felly fydd yn penderfynu ar newid priodol i renti'r **flwyddyn ganlynol.**

Mae'r Gweinidog wedi penderfynu:

1. Uchafswm y codiad rhent blynyddol fydd 6.7% yn unol â ffigur CPI Medi 2023.

2. Mae'n hanfodol fod landlordiaid cymdeithasol yn ystyried fforddiadwyedd rhenti i denantiaid wrth wneud penderfyniadau ynghylch rhent.

Parc Cathays ● Cathays Park

3. Gellir gostwng a rhewi rhent unigol a'i chodi hyd at £2 yr wythnos, **cyn belled nad yw cyfanswm yr incwm rhent a gesglir ar draws y stoc gyfan yn cynyddu mwy na 6.7%**. Nod hyn yw galluogi landlordiaid cymdeithasol i ailstrwythuro'u rhenti lle bo hynny'n briodol. Yn ymarferol, os byddwch yn penderfynu y dylai rhent unigol gynyddu hyd at £2.00 yr wythnos dros y 6.7%, bydd angen rhewi neu ostwng rhenti eraill er mwyn sicrhau nad yw'r cynnydd cyffredinol ar gyfer eich stoc gyfan yn codi dros 6.7%.

4. Dylai landlordiaid cymdeithasol roi gwybod i Lywodraeth Cymru os oes ganddynt bryderon ynghylch effaith y safon rhent ar eu cynllun busnes, eu hyfywedd ariannol neu eu gallu i gyflawni eu rhwymedigaethau i denantiaid a benthycwyr.

5. Fel rhan annatod o'r safon rhent pum mlynedd, mae disgwyl i landlordiaid cymdeithasol bennu polisi rhent a thâl gwasanaeth sy'n sicrhau bod tai cymdeithasol yn fforddiadwy ac yn parhau'n fforddiadwy i denantiaid heddiw ac yfory. Fel rhan o'r penderfyniad blynyddol i godi/gostwng y rhent, rhaid i landlordiaid cymdeithasol asesu cyfleoedd i arbed costau ar draws y sylfaen costau gweithredu a gwerth am arian yn ogystal â fforddiadwyedd i denantiaid.

Atal Bandiau Rhenti Targed

Er i fandiau rhenti targed chwarae rôl bwysig pan gawsant eu cyflwyno, mae'r sefyllfa erbyn heddiw wedi newid yn fawr ac i'r rhan fwyaf o landlordiaid nid ydynt yn arwyddocaol o ran pennu rhenti lleol. Yn dilyn trafodaethau â chynrychiolwyr y sector, ataliwyd y defnydd ohonynt. Bydd yr ataliad yn parhau yn 2024-25, a bydd rôl y bandiau rhenti targed yn cael ei adolygu'n llawn fel rhan o'r gwaith ar ddatblygu ein polisi rhenti i Gymru yn y dyfodol.

Rhenti Canolradd

Byddwn hefyd yn adolygu'r defnydd o gynnyrch rhenti canolradd fel rhan o'n rhaglen waith ar bolisi rhenti'r dyfodol.

Mae tenantiaethau rhenti canolradd yn cael eu llywodraethu gan '*Rhent yn gyntaf Rhent canolradd – Canllawiau*', sydd yn dal i fod yn gymwys. Mae'r canllawiau hyn yn glir: *"mae rhenti canolradd i'w codi o fewn amlen rhent y farchnad, wedi eu cyfrifo fel swm y taliadau gwasanaeth a rhenti, y mae'n rhaid iddynt fod ar 80% o renti cyfartalog y farchnad breifat yn ardal yr awdurdod lleol hwnnw, neu'n is na hynny. Dylent hefyd gael eu targedu i fod yn is na'r Lwfans Tai Lleol"* (cyfieithiad).

Rydym yn cydnabod bod y bwlch sy'n ehangu rhwng rhenti marchnad cynyddol a chyfraddau'r Lwfans Tai Lleol, sydd i bob diben wedi eu rhewi ers 2020, yn golygu bod cydymffurfio gyda Chanllawiau Rhent yn Gyntaf yn heriol. Felly, mae'r Gweinidog Newid Hinsawdd wedi cytuno ar sefyllfa dros dro sef y caiff landlordiaid gynnig tenantiaethau rhenti canolradd ar 80% o werth y farchnad cyn belled eu bod yn parhau i ystyried a thalu sylw dyledus i gyfraddau'r Lwfans Tai Lleol. Rhaid i'r amlen 80% gynnwys taliadau gwasanaeth y dylid eu nodi ar wahân i elfennau rhent y tâl. Ym mhob achos, rhaid i landlordiaid fod yn fodlon bod y tenantiaethau hyn yn dal i fod yn fforddiadwy i denantiaid.

Monitro Cydymffurfiaeth

Fel rhan o'i benderfyniad ynghylch codi rhent bob blwyddyn, mae gofyn i bob landlord cymdeithasol gynnal asesiad blynyddol o fforddiadwyedd i denantiaid; cyfleoedd i arbed costau; a sicrhau bod eu cartrefi a'u gwasanaethau'n cynnig gwerth am arian, gyda thystiolaeth i gefnogi hynny.

Dylai pob landlord cymdeithasol gofio mai'r safon rhent yw'r cynnydd **mwyaf** y gall ei godi. **Nid yw'n rhent targed**.

Er mwyn ei helpu i roi'r sicrwydd sydd ei angen, bydd gofyn i bob landlord cymdeithasol lenwi ffurflen fonitro hunan-ardystio a fydd yn cael ei defnyddio i fonitro cydymffurfiaeth â Safon Rhent Llywodraeth Cymru. Mae'r ffurflen wedi'i chynnwys yn y Safon Rhent ddiwygiedig, a
gaiff ei chyhoeddi cyn diwedd Tachwedd. Rhaid ei llenwi a'i dychwelyd erbyn diwedd Chwefror 2024.

Nodwch y cynhelir asesiadau manwl o ran cydymffurfio â'r safon rhent, ac y gellir gofyn am ragor o wybodaeth/sicrwydd pan fo unrhyw bryderon.

Ymrwymiadau a Mentrau'r Cytundeb Rhentu

Fel mae landlordiaid wedi ei weld, mae'r pecyn ehangach o gymorth i denantiaid y cytunwyd arno â'r sector y llynedd fel rhan o'r setliad rhent ehangach wedi bod yn allweddol o ran galluogi pobl i ddod i ben drwy'r cyfnod heriol hwn.

Mae gallu landlordiaid i barhau i ddarparu'r cymorth hwn yn ffactor allweddol o ran y codiad rhent o 6.7%. Felly, fel y cytunwyd gyda'r sector, bydd landlordiaid yn parhau i weithredu'r ymrwymiadau a'r mentrau presennol hyn wrth symud ymlaen, sy'n cynnwys y canlynol:

- Dim troi allan oherwydd caledi ariannol am dymor y setliad, (blwyddyn ariannol 2024/25), cyn belled â bod tenantiaid yn cysylltu â landlordiaid.
- Darparu help wedi'i dargedu i'r rhai sy'n profi caledi ariannol i gael cymorth.
- Gwneud y defnydd gorau o'r holl stoc tai cymdeithasol addas, gan ganolbwyntio ar helpu'r rhai sydd yn y llety dros dro o'r ansawdd isaf i symud i gartrefi mwy hirdymor sy'n diwallu eu hanghenion.
- Parhau i gyfathrebu er mwyn annog tenantiaid i siarad â'u landlord os ydyn nhw'n cael trafferthion ariannol ac i fanteisio ar y cymorth sydd ar gael.
- Adeiladu ar y trefniadau presennol i denantiaid drafod y penderfyniadau pennu rhenti, gan gynnwys egluro sut mae incwm rhent yn cael ei fuddsoddi a'i wario.
- Parhau â'r ymrwymiad i fuddsoddi mewn cartrefi presennol i'w cadw'n ddiogel, yn gynnes ac yn fforddiadwy.
- Gweithio mewn partneriaeth â thenantiaid, Llywodraeth Cymru, cyllidwyr a phartneriaid eraill i ddatblygu dull cyson o asesu fforddiadwyedd ar draws y sector tai cymdeithasol yng Nghymru.
- Parhau i gryfhau trefniadau ar gyfer sicrhau bod cyn lleied yn cael eu troi allan â

phosibl a’ch bod yn gweithio'n effeithiol gyda phartneriaid i gyflawni'r ymrwymiad i beidio â throi pobl allan i fod yn ddigartref
- Cynnal arolwg o fodlonrwydd tenantiaid safonol a chyhoeddi’r data ar wefan ganolog er mwyn i denantiaid gael gweld a chymharu perfformiad landlordiaid. Dyddiad yr arolwg nesaf, ar sail cwestiynau craidd newydd, yw 28 Chwefror 2024 i'w gyhoeddi ym mis Ebrill.

O fis Ebrill nesaf ymlaen, byddwn yn symud i flwyddyn olaf ein safon rhent pum mlynedd presennol. Diolch ichi am gymryd rhan ac am eich adborth o’r ymarfer sicrwydd, sydd wedi bod yn hanfodol o ran llywio’n rhaglen waith i ddatblygu polisi rhenti’r ar gyfer y dyfodol yng Nghymru. Edrychwn ymlaen at gydweithio â chi er mwyn datblygu ein rhaglen waith, a fydd gobeithio yn ymdrech ar y cyd er mwyn sicrhau ein bod gyda’n gilydd yn dod i’r canlyniad cywir ar gyfer polisi rhenti cymdeithasol yng Nghymru.

Yn y cyfamser, os oes gennych gwestiynau neu bryderon ynghylch pennu rhenti a disgwyliadau Llywodraeth Cymru, mae croeso ichi gysylltu â’r tîm trwy’r e-byst isod.

Awdurdodau Tai Lleol – HousingQualityStandards@gov.wales
Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig – HousingRegulation@gov.wales

Yn gywir

EMMA WILLIAMS

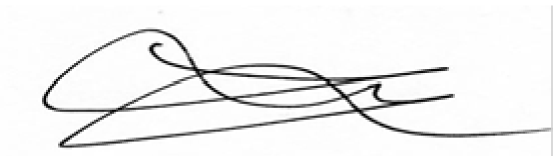

Cyfarwyddwr Tai ac Adfywio / Director of Housing and Regeneration Llywodraeth Cymru / Welsh Government

c.c. Arweinwyr Cynghorau Lleol
Prif Weithredwyr Awdurdodau Lleol
Cysylltiadau Cynllun Busnes Awdurdodau Tai Lleol Awdurdodau Lleol
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Tai Cymunedol Cymru
Sefydliad Siartredig Tai
Cymru
Gwasanaeth Cynghori ar Gyfranogiad
Tenantiaid Tai Pawb
UK Finance
Cydgysylltydd Abbeyfield Cymru
Yr Athro Mark Stephens, Prifysgol Heriot Watt

BUDDSODDWYR MEWN POBL | INVESTORS IN PEOPLE

Caerdydd • Cardiff CF10 3NQFfôn • Tel 03000256560
www.llyw.cymru www.gov.wales

Tai ac Adfywio
Housing and Regeneration

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Chairs of Registered Social Landlords
Director of Finance of Local Housing Authorities
Director of Housing of Local Housing Authorities
Chief Executives of Registered Social Landlords
Directors of Finance, Registered Social Landlords

27 October 2023

Dear Colleagues

Social Housing Rent and Service Charges 2024-2025

The purpose of this letter is to advise social landlords of the maximum rent increase which can be applied to social housing tenancies from 1st April 2024.

Affordability is at the heart of our rent standard. Despite the challenges inflicted by the wider economic volatility of recent years we can take reassurance that our collective action has demonstrated our commitment to ensuring excessive financial burdens are not placed on social tenants during these very tough times. However, it remains important that we balance the needs of tenants together with the ability of social landlords to continue to provide the additional non-core services and wider package of support that have proved vital for many tenants as the cost-of-living crisis continues.

You will be aware the September Consumer Price Index (CPI) was 6.7%, which means under the rent standard the annual uplift of CPI+1% does not apply and that the Minister for Climate Change will determine the appropriate change to rent levels which will apply **for the following year.**

The Minister has determined:

1. The maximum annual rent uplift will be 6.7% as per the September 2023 CPI figure.

2. It is imperative that social landlords' decisions on rent take into account the affordability of rents for tenants.

3. The level of an individual rent can be reduced, frozen or can rise by up to an additional £2 per week, **on condition that the total rental income collectable across the whole stock increases by no more than 6.7%**. This provision is designed to enable social landlords to restructure rents where appropriate. In effect, if you decide an individual rent(s) should increase by up to £2.00 per week on top of 6.7%, other rent(s) will need to be frozen or reduced to ensure the overall increase for the whole stock does not exceed 6.7%.

4. Social landlords should advise the Welsh Government if they have concerns about the impact that the rent standard has upon their business plan, financial

viability or on their ability to meet their obligations to tenants and lenders.

5. As an intrinsic part of the five-year rent standard, social landlords are expected to set a rent and service charge policy which ensures social housing is and remains affordable for current and future tenants. As part of the annual decision on the level of rent uplift/reduction to be applied, social landlords must assess cost efficiencies across the operating cost base and value for money as well as affordability for tenants.

Suspension of Target Rent Bands

Whilst target rent bands played a valuable role when they were introduced, the landscape today is very different and for most landlords they do not play a significant role in local rent setting. Following discussions with sector representatives, their use was suspended. This suspension will continue in 2024-25, and the role of target rent bands will be fully reviewed as part of the work on developing our future rent policy for Wales.

Intermediate Rents

We will also look to review the use and application of intermediate rent products as part of our future rent policy work programme.

Intermediate rent tenancies are governed by the *Rent First – Intermediate Rent Guidance*, which still applies. This guidance is clear that "*intermediate rents are to be charged within the Market Rent Envelope, calculated as the sum of service charges and rent, which must be at or below 80% of average private market rents for that local authority area and should also be targeted to be below the Local Housing Allowance (LHA)*".

We recognise that the widening gap between escalating market rents and LHA rates, which have effectively been frozen since 2020, makes compliance with the *Rent First Guidance* challenging. Therefore, the Minister for Climate Change has agreed the interim position that landlords may offer intermediate rent tenancies at 80% of market value as long as they continue to take into account and have due regard to LHA rates. The 80% envelope must be inclusive of service charges which should be identified and itemised separately to the rental element of the charge. In all cases, landlords must satisfy themselves that these tenancies remain affordable for tenants.

Monitoring Compliance

All social landlords are required to make, and evidence, an annual assessment of affordability for tenants; cost efficiencies; and to demonstrate their homes and services represent value for money as part of their decision on the rent uplift to be applied each year.

Social landlords should remember the rent standard is the **maximum** increase which can be applied. **It is not a target rent.**

To assist with providing the necessary assurance, each social landlord will be required to complete a self-certification monitoring form which will be used to

monitor compliance with the Welsh Government Rent Standard. The form is included in the revised Rent Standard, which will be published before the end of November, and must be completed and returned by the end of February 2024.

Please note that detailed assessments of compliance with the rent standard will be undertaken and further detailed information/assurance may be requested where there are any concerns.

Rent Agreement Commitments and Initiatives

As landlords have evidenced, the wider package of support and assistance to tenants which was agreed with the sector last year as part of the wider rent settlement, has proved critical in enabling people to manage through these challenging times.

The ability of landlords to continue to provide this support is a key factor for the rent uplift of 6.7%. Therefore, as agreed with the sector, landlords will continue to implement these existing commitments and initiatives going forward which include:

- No evictions due to financial hardship for the term of the settlement, (financial year 2024-25), where tenants engage with landlords.
- Provide targeted support to those experiencing financial hardship to access support.
- Maximise the use of all suitable social housing stock, with a focus on helping those in the poorest quality transitional accommodation move into longer term homes that meet their needs.
- Continue focused communication to encourage tenants to talk to their landlord if they are experiencing financial difficulties and access support available.
- Build on existing engagement with tenants in rent setting decisions, including explaining how income from rent is invested and spent.
- Continued commitment to invest in existing homes to keep them safe, warm and affordable to live in.
- Work in partnership with tenants, Welsh Government, funders and other partners to develop a consistent approach to assessing affordability across the social housing sector in Wales.
- Continue to strengthen approaches designed to ensure you minimise all evictions and work effectively with partners to deliver on the commitment not to evict into homelessness.
- Undertake a standardised tenant satisfaction survey and provide the data for publication on a central website to assist tenants in scrutinising and comparing landlord performance. The next submission date, based on the revised core questions, is 28 February 2024 for publication in April.

From April next year, we move into the final year of our current five-year rent standard. Thank you for your participation and feedback from the assurance exercise, which has been instrumental in informing our work programme to develop future rent policy in Wales. We look forward to working with you in taking forward our work programme, which we hope will be a collective endeavour to ensure together we reach the right outcome for social rent policy in Wales.

In the meantime, if you have any queries or concerns about rent setting and Welsh Government's expectations, please feel free to contact the teams through the email addresses below.

LHA's –
HousingQualityStandards@gov.wales
RSL's – HousingRegulation@gov.wales

Yours faithfully

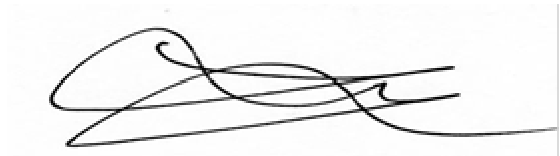

EMMA WILLIAMS
Cyfarwyddwr Tai ac Adfywio / Director of Housing and Regeneration
Llywodraeth Cymru / Welsh Government

c.c. Local Authority Council
Leaders Local Authority
Chief Executives
Local Authority HRA Business Plan contacts
Welsh Local Government Association
Community Housing Cymru
Chartered Institute of Housing
Cymru Tenants Participation
Advisory Service Tai Pawb
UK Finance
Abbeyfield Co-ordinator
Wales Prof Mark Stephens,
Heriot Watt University

Parc Cathays ● Cathays Park
Caerdydd ● Cardiff
CF10 3NQ
Ffôn ● Tel 03000256560
www.llyw.cymru
www.gov.wales

BUDDSODDWYR MEWN POBL | INVESTORS IN PEOPLE

Adroddiad i'r	**Pwyllgor Craffu Partneriaethau**
Dyddiad y Cyfarfod	**14 Rhagfyr 2023**
Pennaeth Gwasanaeth	**Catrin Roberts, Pennaeth y Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl**
Awdur yr Adroddiad	**Rhian Evans, Cyd-lynydd Craffu**
Teitl	**Rhaglen Waith Craffu**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae'r adroddiad yn gofyn i'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau adolygu ei raglen gwaith i'r dyfodol drafft (gweler Atodiad 1). Wrth ei hadolygu gofynnir i'r Pwyllgor adlewyrchu ar sut y gall Craffu gefnogi'r gwaith o gyflawni Cynllun Corfforaethol y Cyngor a'i nod o ddod yn Ddi-Garbon Net ac yn Ecolegol Bositif erbyn 2030, tra ar yr un pryd flaenoriaethu materion sydd yn nhŷb y Pwyllgor yn bwysig craffu arnynt.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Gofyn i'r Pwyllgor adolygu a chytuno ar ei raglen gwaith i'r dyfodol, a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau ar faterion perthnasol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn:

3.1 ystyried yr wybodaeth a ddarparwyd ac yn cymeradwyo, diwygio neu'n newid ei raglen gwaith i'r dyfodol fel y gwêl yn briodol;

3.2 yn penderfynu os oes unrhyw prif bwyntiau neu themau o'r cyfarfod hwn y dymuna dynnu sylw atynt trwy'r wasg a/neu'r cyfryngau cymdeithasol; ac

3.3 yn penodi dirprwy gynrychiolydd i wasanaethu ar y Grŵp Craffu Cyfalaf i fynychu cyfarfodydd pan nad yw'r cynrychiolydd presennol (y Cadeirydd) ar gael i fynychu.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Mae Adran 7 Cyfansoddiad Cyngor Sir Ddinbych yn nodi cylch gorchwyl, swyddogaethau ac aelodaeth pob Pwyllgor Craffu, yn ogystal â rheolau gweithdrefnau a trafodaethau.

4.2 Mae'r Cyfansoddiad yn amodi bod yn rhaid i bwyllgorau craffu'r Cyngor osod, ac adolygu'n rheolaidd, rhaglen ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol. Trwy adolygu a blaenoriaethu materion, gall aelodau sicrhau bod y rhaglen waith yn cyflwyno agenda a arweinir gan yr aelodau.

4.3 Arfer sydd wedi'i fabwysiadu yn Sir Ddinbych ers nifer o flynyddoedd yw bod pwyllgorau craffu'n cyfyngu ar nifer yr adroddiadau a ystyrir mewn unrhyw gyfarfod i uchafswm o bedwar, yn ogystal ag adroddiad rhaglen waith y Pwyllgor ei hun. Nod y dull hwn yw hwyluso trafodaeth fanwl ac effeithiol ar bob pwnc.

4.4 Yn y blynyddoedd diweddar mae Llywodraeth Cymru (LlC) ac Archwilio Cymru wedi tynnu sylw at yr angen i gryfhau rôl craffu ar draws llywodraeth leol a gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru, gan gynnwys defnyddio craffu fel modd o ymgysylltu â phreswylwyr a defnyddwyr gwasanaeth. O hyn allan, disgwylir i graffu ymgysylltu'n well ac yn amlach â'r cyhoedd gyda bwriad i sicrhau penderfyniadau gwell a fydd yn y pen draw yn arwain at well canlyniadau i ddinasyddion. Bydd Archwilio Cymru yn mesur effeithiolrwydd craffu wrth gyflawni'r disgwyliadau hyn.

4.5 Gan ystyried y weledigaeth genedlaethol ar gyfer craffu a chanolbwyntio ar yr un pryd ar flaenoriaethau lleol, gwnaeth y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu (GCIGC) argymell y dylai pwyllgorau craffu'r Cyngor, wrth benderfynu ar eu rhaglenni gwaith, ganolbwyntio ar y meysydd allweddol canlynol:

- arbedion ar y gyllideb;

- cyflawni Themau y Cynllun Corfforaethol (gyda phwyslais arbennig ar y modd o'u cyflawni yn ystod cyfnod o galedi ariannol);
- unrhyw eitemau eraill a gytunwyd gan y Pwyllgor Craffu (neu'r GCIGC) fel blaenoriaeth uchel (yn seiliedig ar y meini prawf profion PAPER - gweler ochr gefn y 'Ffurflen Cynnig gan Aelodau' yn Atodiad 2);
- Materion brys na ragwelwyd, neu flaenoriaeth uchel; a
- Cefnogi gwaith adfer y Cyngor mewn perthynas ag effeithiau'r argyfwng COVID-19 ar wasanaethau'r Cyngor, yr economi leol a chymunedau'r sir

4.6 Ffurflenni Cynnig ar gyfer Craffu

Fel y crybwyllwyd ym mharagraff 4.2 uchod, mae Cyfansoddiad y Cyngor yn gofyn i bwyllgorau craffu baratoi ac adolygu rhaglen ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol. Er mwyn cynorthwyo'r broses o flaenoriaethu adroddiadau, os yw'r swyddogion o'r farn fod pwnc yn haeddu amser i gael ei drafod ar raglen fusnes Craffu, mae'n rhaid iddynt wneud cais ffurfiol i'r GCIGC i Graffu ystyried derbyn adroddiad ar y pwnc hwnnw. Gwneir hyn trwy gyflwyno 'ffurflen gynnig' sy'n egluro pwrpas, pwysigrwydd a chanlyniadau posibl y pynciau a awgrymir.

4.7 Er mwyn gwneud gwell defnydd o amser craffu drwy ganolbwyntio adnoddau pwyllgorau i archwilio testunau'n fanwl, gan ychwanegu gwerth drwy'r broses o wneud penderfyniadau a sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer preswylwyr, penderfynodd y GCIGC y dylai'r aelodau, yn ogystal â swyddogion, lenwi 'ffurflenni cynnig ar gyfer craffu' yn amlinellu pam eu bod yn credu y byddai'r testun yn elwa o fewnbwn craffu. Mae copi o'r 'ffurflen gynnig gan aelod' i'w gweld yn Atodiad 2. Mae ochr gefn y ffurflen hon yn cynnwys siart lif sy'n rhestru'r cwestiynau y dylai aelodau eu hystyried wrth baratoi i gynnig eitem ar gyfer craffu, ac y dylai pwyllgorau eu gofyn wrth benderfynu ar addasrwydd testun i'w gynnwys ar y rhaglen gwaith i'r dyfodol craffu. Os, ar ôl cwblhau'r broses hon, y penderfynir nad yw'r testun yn addas i'w archwilio'n ffurfiol gan bwyllgor craffu, yna gellir ystyried dulliau eraill o rannu'r wybodaeth neu archwilio'r mater e.e. darparu 'adroddiad gwybodaeth', neu os yw'r mater yn un o natur leol gellir ei archwilio gan y Grŵp Ardal Aelodau (GAA) perthnasol. Ni fydd unrhyw eitemau'n cael eu cynnwys ar raglen gwaith i'r dyfodol heb lenwi 'ffurflen gynnig ar gyfer craffu' a derbyn cymeradwyaeth i'w gynnwys ar y

rhaglen gan y GCIGC. Mae cymorth ar gael i lenwi'r ffurflenni gan y Cydlynydd Craffu.

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet

4.8 Wrth benderfynu ar eu rhaglen gwaith i'r dyfodol mae'n ddefnyddiol i'r pwyllgorau craffu ystyried amserlen rhaglen waith y Cabinet. At y diben hwn, mae copi o rhaglen gwaith i'r dyfodol y Cabinet ynghlwm yn Atodiad 3.

Datblygiad Penderfyniadau'r Pwyllgor

4.9 Yn Atodiad 4 o'r adroddiad hwn mae tabl yn crynhoi penderfyniadau diweddar y Pwyllgor ac yn cynghori'r aelodau ar ddatblygiadau yn sgîl y penderfyniadau.

5. Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Craffu

5.1 Dan drefniadau craffu'r Cyngor mae'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu (GCIGC) yn gweithredu fel pwyllgor cydlynu. Cyfarfu'r Grŵp ar gyfer 28 Tachwedd 2023. Yn y cyfarfod hwnnw ni chyfeiriwyd unrhyw eitem at sylw'r Pwyllgor hwn. Mae cyfarfod nesaf y Grŵp i'w gynnal ar 29 Ionawr 2024.

6. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Cynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

6.1. Bydd craffu effeithiol yn gymorth i'r Cyngor gyflawni ei Gynllun Corfforaethol yn unol ag anghenion cymunedau a dymuniadau trigolion. Bydd datblygu ac adolygu rhaglen waith gydlynol yn barhaus yn cynorthwyo'r Cyngor i ddarparu ei themau corfforaethol, i wella canlyniadau i breswylwyr tra hefyd yn dygymod â phwysau ar adnoddau ac ar y gyllideb.

6.2. Er bydd y penderfyniad ar flaenraglen waith y Pwyllgor ei hun yn gyfraniad niwtral tuag at nod y Cyngor o ddod yn Ddi-Garbon Net ac yn Ecolegol Bositif erbyn 2030, gall y Pwyllgor, trwy graffu'n effeithol ar yr holl faterion a ystyrir ganddo gefnogi'r gwaith o gyflawni'r uchelgais hwn.

7. Beth fydd y gost a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

7.1. Mae'n bosib y bydd yn rhaid i wasanaethau neilltuo amser swyddog i gynorthwyo'r Pwyllgor gyda'r eitemau a nodwyd yn y rhaglen waith a chydag unrhyw gamau gweithredu yn dilyn ystyried yr eitemau hynny.

8. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

8.1. Nid oes Asesiad o Effaith ar Les wedi ei wneud mewn perthynas â phwrpas neu gynnwys yr adroddiad hwn. Ond bydd y Pwyllgor Craffu, drwy ei waith yn archwilio darpariaeth gwasanaethau, polisïau, gweithdrefnau ac argymhellion, yn ystyried eu heffaith neu eu heffaith posib ar yr egwyddor o ddatblygu cynaliadwy a'r amcanion o ran lles a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

9. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda Chraffu ac eraill?

9.1. Does dim angen cynnal ymgynghoriad ar yr adroddiad hwn Fodd bynnag, mae'r adroddiad ei hun a'r ystyriaeth a roir gan y Pwyllgor i'w raglen waith ar gyfer y dyfodol yn gyfystyr ag ymgynghoriad gyda'r Pwyllgor o ran ei raglen waith.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Nid oes risg wedi ei ganfod o ran y Pwyllgor yn ystyried ei raglen waith. Fodd bynnag, drwy adolygu ei raglen gwaith i'r dyfodol yn rheolaidd, gall y Pwyllgor sicrhau y rhoddir ystyriaeth ac yr archwilir meysydd risg pan eu bod yn cael eu nodi, a gwneir argymhellion gyda'r bwriad o fynd i'r afael â'r risgiau hynny.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1. Adran 21 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

11.2. Mae Adran 7.11 Cyfansoddiad y Cyngor yn datgan y bydd pwyllgorau craffu ac/neu'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu yn gyfrifol am osod eu

rhaglenni gwaith eu hunain, gan ystyried dymuniadau Aelodau o’r Pwyllgor nad ydynt yn aelodau o’r grŵp gwleidyddol mwyaf ar y Cyngor.

Note: Items entered in italics have <u>not</u> been approved for submission by the Committee. Such reports are listed here for information, pending formal approval.

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
8 February 2024	***Cllr. Elen Heaton***	*1.*	*North Denbighshire Community Hospital Project* *(TBC once WG decision is known)*	*To consider the current position with regards to the project's delivery, including support in principle from the RPB & WG, identification of potential funding streams along with the expected timescale for various phases involved with its delivery*	*An understanding of current timescales and project brief to support the Council to plan its services for residents across the county*	*BCUHB*	*September 2023*
21 March							
16 May							
4 July	**Leader** (NWEAB Programme Office reps also to attend)	1.	North Wales Economic Ambition Board Annual Report 2023/24	To consider the Board's Quarter4/Annual Report on its work and progress during 2023/24	To ensure that the Board delivers its priorities and projects in line with the stipulations and conditions laid out between the Board and the UK & Welsh Governments	NWEAB/Tony Ward	July 2023

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
	Cllr. Elen Heaton	2.	Annual Report on Adult Safeguarding 2023/24	To consider the annual report on adult safeguarding, and information in place to meet the statutory requirements of the Social Services and Well-being Act 2014 and an evaluation of the financial and resource impact of the Supreme Court's 2014 Judgement on deprivation of liberty on the Service and its work (data to include actual numbers in each category as well as % figures and the actual number of allegations proven)	An evaluation of whether the Authority is meeting its statutory duty with respect to adult safeguarding and has sufficient resources to undertake this work along with the additional work in the wake of the Supreme Court's judgement	David Soley/Alaw Pierce/Nerys Tompsett	July 2023
12 September	**Cllr. Rhys Thomas**	1.	Community Safety Partnership **[Crime and Disorder Scrutiny Committee]**	To detail the Partnership's achievement in delivering its 2023/24 action plan and its progress to date in delivering its action plan for 2024/25. The	Effective monitoring of the CSP's delivery of its action plan for 2023/24 and its progress to date in delivering its plan	Helen Vaughan-Evans/Nicola Kneale/Sian Taylor	July 2023

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
				report to include financial sources and the progress made in spending the allocated funding. (report to include actual numbers as well as percentages to enable the Committee to effectively evaluate the impact of measures put in place)	for 2024/25 will ensure that the CSP delivers the services which the Council and local residents require		
	Cllr. Elen Heaton	2.	North Wales Regional Partnership Board Annual Report 2023/24	To provide an overview of the Regional Partnership Board's activities during 2023/24 and its priority areas for 2024/25	Ensure that the Board is working effectively to support the delivery seamless health, social care and well-being services for Denbighshire residents and the wider North Wales region	Nicola Stubbins/Head of Regional Collaboration	July 2023
7 November	**Cllr. Barry Mellor**	1.	Blue Flag Status for Denbighshire's Beaches	To explore the work being undertaken with partner organisations in a bid to received blue flag status accreditation for	To seek assurances or make recommendations to ensure that all	Tony Ward/Emlyn Jones	By SCVCG July 2023 (in response to a Notice of Motion to

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
			(Reps from NRW & Dŵr Cymru Welsh Water to be invited to attend)	as many as possible of the county's beaches	partners are working effectively together to achieve the accreditation with a view to boosting the local tourism and recreational economy and ultimately lead to wider economic benefits and support the delivery of a greener, fairer, safer and more equal Denbighshire		County Council)
19 December							

Future Issues

Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered

For future years

Information/Consultation Reports

Information / Consultation	Item (description / title)	Purpose of report	Author	Date Entered
Information Report (for circulation March 2024)	Quarterly Monitoring of External Care Providers	To provide details of the regular monitoring of external care service providers commissioned by the council for social care services, identifying any escalating concerns or other areas of concern	Ben Chandler	By SCVCG 2018
INFORMATION REPORT (for circulation in Sept (Q1), Nov/Dec (Q2) & February (Q3) each year) **Feb, Sept & Nov 2024**	North Wales Economic Ambition Board	To provide information on the Board's performance and progress in delivering its priorities and projects in line with the stipulations and conditions laid out between the Board and the UK & Welsh Governments	NWEAB/Tony Ward	December 2021
INFORMATION REPORT (September 2024)	Collaborative Procurement Service's Annual Report	To receive information on the collaborative Service's activity and performance during 2023/24	Gary Williams/Lisa Jones/Karen Bellis	September 2023

INFORMATION REPORT (upon publication – late 2023?)	Welsh Government's report on mould & condensation in social housing in Wales	To circulate the Welsh Government's report on following its review of how social housing landlords in Wales respond and deal with reported incidents of mould & condensation in their housing stock.	Emlyn Jones/Angela Loftus/Geoff Davies	May 2023

Updated 04/12/2023 – RhE

Note for officers – Committee Report Deadlines

Meeting	**Deadline**	Meeting	**Deadline**	Meeting	**Deadline**
8 February 2024	**25 January 2024**	21 March	**7 March**	16 May	**1 May** (due to B/H)

Partnerships Scrutiny Work Programme.doc

Atodiad 2

Ffurflen Gynnig ar gyfer Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Craffu	
ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	
AMSERLEN I'W HYSTYRIED	
TESTUN	
Beth sydd angen ei graffu arno (a pham)?	
Ydi'r mater yn un o bwys i drigolion/busnesau lleol?	**YDI/NAC YDI**
Ydi craffu yn gallu dylanwadu ar bethau a'u newid? (Os 'ydi' nodwch sut rydych chi'n meddwl y gall craffu ddylanwadu neu newid pethau)	**YDI/NAC YDI**
Ydi'r mater yn ymwneud â gwasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?	**YDI/NAC YDI**
Ydi'r mater yn effeithio ar nifer fawr o drigolion neu ardal fawr o'r Sir? (Os 'ydi', rhowch syniad o faint y grŵp neu'r ardal yr effeithir arni)	**YDI/NAC YDI**
Ydi'r mater yn gysylltiedig â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor? (Os 'ydi' nodwch pa flaenoriaethau)	**YDI/NAC YDI**
Hyd y gwyddoch, oes yna rywun arall yn edrych ar y mater hwn? (Os 'oes', nodwch pwy sy'n edrych arno)	**OES/NAC OES**
Os derbynnir y testun ar gyfer craffu, pwy fyddai arnoch chi eisiau eu gwahodd e.e. Aelod Arweiniol, swyddogion, arbenigwyr allanol, defnyddwyr y gwasanaeth?	
Enw'r Cynghorydd/Aelod Cyfetholedig	

Dyddiad	

Ystyried addasrwydd pwnc ar gyfer craffu

Ffurflen Gynnig / Cais a dderbyniwyd

(dylid rhoi ystyriaeth ofalus i'r rhesymau dros wneud cais)

Ydi o'n bodloni'r gofynion canlynol?

- **Diddordeb Cyhoeddus** – ydi'r mater o bwys i drigolion?
- **Effaith**– fedr craffu yn gael effaith ar bethau a'u newid?
- **Perfformiad** – ydi o'n wasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?
- **Graddfa** – ydi o'n effeithio ar nifer o drigolion neu ardal ddaearyddol fawr?
- **Ailadrodd** – ydi'r mater yn destun craffu/ymchwiliad gan berson neu gorff arall?

NAC YDI

Dim gweithredu pellach gan y Pwyllgor Craffu. Gellir ei gyfeirio at gorff arall neu ofyn am adroddiad er gwybodaeth.

YDI

- Penderfynu ar y canlyniadau a ddymunir
- Penderfynu ar gwmpas a swmp y gwaith craffu sydd ei angen a'r dull mwyaf priodol o graffu (h.y. adroddiad pwyllgor, ymchwiliad grŵp tasg a gorffen neu aelod cyswllt ac ati)
- Os penderfynir sefydlu grŵp tasg a gorffen, dylid penderfynu ar amserlen yr ymchwiliad, pwy fydd yn rhan o'r ymchwiliad, beth yw'r gofynion ymchwilio, a oes angen cyngor arbenigol a thystion, a beth yw'r trefniadau adrodd ac ati.

Appendix 3

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
19 December	1	Library Savings Proposal	To outline how savings could be achieved by reducing Library Services	Yes	Cllr Emrys Wynne Lead Officer/Report Author – Liz Grieve
	2	North Wales Construction Framework (NWCF) Phase 3	To approve the NWCF following the procurement exercise	Yes	Cllr Julie Matthews Lead Officer/Report Author – Karen Bellis
	3	Housing Rent Setting & Housing Revenue and Capital Budgets 2024/25	To seek approval for the proposed annual rent increase for council housing and to approve the Housing Revenue Account Capital and Revenue Budgets for 2024/25 and Housing Stock Business Plan	Yes	Cllr Rhys Thomas Lead Officer/Report Author Geoff Davies
	4	Contract for Haulage, Sorting and Brokerage of Dry Mixed Recycling (DMR)	To consider a contract variation/extension of DMR	Yes	Cllr Barry Mellor Lead Officer/Report Author – Paul Jackson / Simon Lammond
	5	Keep my Home Project	To seek Cabinet approval to go out to tender for the project to support people living in Denbighshire to sustain their accommodation and prevent homelessness	Yes	Cllr Rhys Thomas Lead Officer/Report Author – Nigel Jones/Sharon Whalley/Hayley S Jones

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
	6	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas
	7	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators
23 January	1	Budget 2024/25 - Final Proposals	To consider the implications of the Local Government Settlement 2024/25 and proposals to finalise the budget for 2024/25	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Head of Finance and Audit
	2	North Wales Velodrome Business Case	To consider the business case for the North Wales Velodrome Project	Tbc	Cllr Rhys Thomas Lead Officer/Report Author Tony Ward / Jamie Groves
	3	Care Home Fee Setting 2024/25	To seek Cabinet approval for the Fee Structure 2024/25	Yes	Cllr Elen Heaton Lead Officer/ Report Author Nicola Stubbins/Ann Lloyd
	4	Fairer Council Tax Consultation	To approve the authority's response to Welsh Government consultation on fairer council tax	Yes	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer – Liz Thomas Report Author – Paul Barnes/Leah Gray

Appendix 3

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
	5	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas
	6	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators
20 February	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators
19 March	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators

Appendix 3

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
23 April	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators
21 May	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators
25 June	1	Performance Self-Assessment 2023 to 2024	To consider a report by the Strategic Planning Team for Council to approve the Performance Self-Assessment 2023 to 2024.	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author – Helen Vaughan-Evans, Iolo McGregor, Emma Horan
	2	Reviewed and updated Denbighshire County Council's Climate and Ecological Change Strategy (2021-2030)	To present the reviewed and updated Climate and Ecological Change strategy	Yes	Cllr Barry Mellor / Liz Wilcox-Jones / Helen Vaughan-Evans

Appendix 3

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
			document for Council to decide on whether to adopt it		
	3	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas
	4	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators

FUTURE ITEMS

19 Nov	Council Performance Self-Assessment Update – July to September (QPR2)	To consider a report by the Strategic Planning Team for Council to approve the Performance Self-Assessment July to September	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author – Helen Vaughan-Evans, Iolo McGregor, Emma Horan

Note for officers – Cabinet Report Deadlines

Appendix 3

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	***Deadline***	*Meeting*	***Deadline***	*Meeting*	***Deadline***
19 December	***5 December***	*23 January*	***9 January***	*20 February*	***6 February***

Updated 28/11/2023 – KEJ
Cabinet Forward Work Programme.doc

Appendix 4

Progress with Committee Resolutions

Date of Meeting	Item number and title	Resolution	Progress
26 October 2023	**5. Community Safety Partnerships Annual Update for 2022/23**	***Resolved:*** *subject to the above suggestions and observations, along with the provision of the additional information requested, to -* *(i) acknowledge the Community Safety Partnership's efforts and activity in addressing and reducing crime rates in Denbighshire; and* *(ii) receive the Partnership's Annual Performance and Statistical Update Report for 2022 to 2023, along with the details provided on its ongoing work, initiatives and funding sources for 2023/2024.*	Lead Member and officers advised of the Committee's recommendations
	6. Working in Partnership with North Wales Police in Denbighshire's Communities	***Resolved:*** *to acknowledge the information imparted and to thank Inspector Smith for his contributions under both agenda items 5 and 6 on the meeting's business agenda.*	The Committee's observations were conveyed to the District Inspector
	7. Scrutiny Work Programme	***Resolved:*** *to –* *(i) confirm its forward work programme as set out in Appendix 1 to the report; and* *(ii) appoint the following representatives to serve on the Groups detailed below –* • *Capital Scrutiny Group – Councillor Joan Butterfield* • *Planning, Public Protection & Countryside Services – Councillor Brian Jones* • *Corporate Support Services: People – Councillor Jeanette Chamberlain-Jones*	Relevant officers supporting the various Groups notified of the new appointments